

Pozitivne odgojne poruke glavnih likova franšize Marvel

Jakopiček, Lorena

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:370701>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 211/NOV/2021

Pozitivne odgojne poruke glavnih likova franšize Marvel

Lorena Jakopiček, 0336028736

Koprivnica, rujan 2021. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Završni rad br. 211/NOV/2021

Pozitivne odgojne poruke glavnih likova franšize Marvel

Studentica

Lorena Jakopiček, 0336028736

Mentorica

Irena Radej Miličić, doc.dr.sc.

Koprivnica, rujan 2021. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo		
STUDIJ	preddiplomski sveu ilišni studij Novinarstvo		
PRISTUPNIK	Lorena Jakopiček	MATIČNI BROJ	0336028736
DATUM	6. rujna 2021.	KOLEGIJ	Multimedijско pripovijedanje
NASLOV RADA	Pozitivne odgojne poruke glavnih likova franšize Marvel		

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Positive educational messages from the main characters of the Marvel sequel
-----------------------------	---

MENTOR	Irena Radej Miličić	ZVANJE	docent
--------	---------------------	--------	--------

ČLANOVI POVJERENSTVA	1. izv. prof. dr- sc. Iva Matija Bitanga, predsjednica
	2. doc. dr. sc. Lidija Dujić, članica
	3. doc. dr. sc. Irena Radej Miličić, mentorica
	4. doc. dr. sc. Krešimir Lacković, zamjenski član
	5. _____

Zadatak završnog rada

BROJ	211_NOV_2021
------	--------------

OPIS

Rad se sastoji od dviju osnovnih cjelina. Prva je kraće teorijska u kojoj se iznose osnovne postavke medijski posredovanih poruka djeci i mladima i opisuje ideja i struktura filmova o superjunacima franšize Marvel. Druga je analitička jer se u njoj istražuju i analiziraju poruke pojedinih likova.

U radu je, stoga, potrebno:

- istražiti i opisati osnovne postavke, povijest i funkciju franšize Marvel;
- objasniti ulogu i brojnost likova u filmovima;
- utvrditi mjesto i ulogu odgojnih poruka;
- opisati pojedine likove i njihove poruke;
- analizirati ih i međusobno usporediti;
- izvesti zaključke iz istraženog materijala.

ZADATAK URUČEN	6. 9. 2021.	POTPIS MENTORA	
----------------	-------------	----------------	--

Predgovor

Film je sveprisutna umjetnost koja nas svakodnevno okružuje i mami nas na pregledavanje svojih sadržaja. Na promidžbenim plakatima koje vidamo u svojoj okolini, na televizijskim reklamama ili internetskim stranicama svakog nas dana dočeka nekoliko novih filmova koji žele pronaći svoje mjesto na našem malom ekranu, pod našim budnim pogledima. Prateći reklame za najpopularnije filmove zapitala sam se koliko su oni prikladni za djecu i mlade koji tek pokušavaju stvoriti vlastitu predodžbu o svojim životima i tanke niti svojih osobnosti. Za oko su mi zapeli filmovi o superherojima, odnosno filmovi globalne franšize Marvel. Promatrajući jedan od tih filmova, sinulo mi je pitanje o svim odgojnim porukama koje sam primijetila te kako će te poruke vidjeti oni nešto mlađi od mene. Otuda se rodila ideja ovoga završnog rada i želja da pobliže istražim koje su to lekcije i sugestije koje će djeca i mladi vidjeti, a kasnije i primijeniti na vlastite živote.

Zahvaljujem svojoj mentorici doc.dr.sc. Ireni Radej Miličić što mi je pomogla da svoje misli stavim na papir i razrađujem ih sve do samog završetka ovog rada. Posebno joj zahvaljujem što me vodila cijelim procesom i što me svojim savjetima i stručnošću usmjeravala u pisanju mog završnog rada. Osobito želim zahvaliti svojoj obitelji, svom dečku i uskom krugu prijatelja koji su bili uz mene tijekom cijelog mog studiranja i bili bezuvjetna potpora u cijelom mom školovanju. Hvala što ste vjerovali u mene.

Sažetak

Globalna franšiza filmova Marvel svoje korijene vuče još od 1933. godine kada je osnovana tvrtka Marvel Comics. Danas su filmovi o superjunacima pod nazivom *Avengers* sve popularniji i njihov je utjecaj na gledatelje raširen diljem svijeta. Filmovi su najbolji prenositelji željenih poruka, a u ovom ću radu istražiti koliko su te poruke korisne za djecu i mlade te može li se za njihove sadržaje reći da odgajaju svoju publiku.

The global Marvel movie franchise started its' history in 1933 when company Marvel Comics was founded. Today, movies about superheroes named Avengers are becoming increasingly popular and their impact on viewers is widespread around the world. Movies are the best transmitters of desired messages, and in this paper I will explore how useful these messages are for children and young adults and whether their content can be said to educate their audience.

Ključne riječi: Marvel, Avengers, film, odgojne poruke

Key words: Marvel, Avengers, movie, educational messages

Popis korištenih kratica

MCU   Marvel Cinematic Universe
              Marvelov Filmski Svemir

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Definiranje filma	3
3.	Psihologija i uloga medija.....	5
3.1.	Djelovanje medijskih sadržaja na konzumente	5
4.	Marvel – Marvel Cinematic Universe (MCU)	7
4.1.	The Avengers.....	8
5.	Ljudski aspekt superheroja.....	10
6.	Analiza sadržaja filmova.....	11
6.1.	Pregled glavnih likova	11
6.1.1.	Iron Man.....	11
6.1.2.	Captain America.....	12
6.1.3.	Thor	13
6.1.4.	Spider-Man.....	13
6.1.5.	Black Widow	14
6.1.6.	Hulk.....	15
6.1.7.	Hawkeye.....	16
6.2.	<i>The Avengers</i> (2012.).....	17
6.2.1.	Radnja filma	17
6.2.2.	Pozitivne poruke i pouke.....	19
6.3.	<i>The Avengers: Age of Ultron</i> (2015.)	22
6.3.1.	Radnja filma	22
6.3.2.	Pozitivne poruke i pouke.....	24
6.4.	<i>The Avengers: Infinity war</i> (2018.).....	26
6.4.1.	Radnja filma	27
6.4.2.	Pozitivne poruke i pouke.....	29
6.5.	<i>The Avengers: End game</i> (2019.)	29
6.5.1.	Radnja filma	29
6.5.2.	Pozitivne poruke i pouke.....	31
7.	Zaključak analize sadržaja filmova <i>Osvetnika</i>	34
8.	Zaključak	36
9.	Literatura	40

1. Uvod

U ovom završnom radu preispitat ćemo predodžbu koja je danas prisutna u medijima o herojima u filmskoj industriji na primjerima filmova o junacima pod nazivom *Avengers* globalne franšize filmova Marvel. Na samom početku prikazivanja superjunaka u stripovima oni su služili samo kao priča kojom će se privući publika dok su danas mnogo više od likova u kostimima obojenih u različite boje. Neki su obožavatelji ovih superjunaka u tolikoj mjeri opčinjeni njihovim pričama da se i u vlastitim životima osjećaju kao da su dio posebnog svemira u kojem obitavaju ovi likovi. U povijesti su junaci uvijek bili različiti bogovi, besmrtnici ili je tema priče bila borba između smrtnika i besmrtnika. Sve su se navedene junačke poruke prenosile u raznim antičkim kulturama putem mitova, a kasnije i narodnih epova.

Danas fokus više nije samo na božanstvima i besmrtnicima i njihovim pričama o junaštvu. Sada se nastoji donijeti zanimljiva priča koja će u svojem sadržaju objediniti nekoliko superjunaka ili superjunakinja privlačnoga vanjskog izgleda s posebnim moralnim kompasom koji ih usmjerava da čine sve što je moralno prihvatljivo i dobro. Od različitih božanstava, preko pojedinih superheroja do franšize globalnih razmjera, otprilike je tako u filmsku industriju došla priča o superherojima.

Film je najpoznatija umjetnost današnjice i koristi se radi zabave, ali i prenošenja željene poruke od kreatora sadržaja do njegovog konzumenta putem verbalne ili neverbalne komunikacije. Emocionalni aspekt u filmu posebno je bitan dio cjeline koju on zaokružuje, s obzirom na to da je emocija najbolji način da se prenese poruka koja gledatelja neće ostaviti ravnodušnim.

Mediji su prenosioci poruke i utječu na sve ljude koji ih konzumiraju bilo putem televizije, radija, interneta ili nekim drugim kanalima. Ono što je zabrinjavajuće jest činjenica da masovni mediji utječu na razmišljanje i djelovanje djece i mladih ljudi te tako mogu i manipulirati njihovim nezrelim emocijama i stavovima. Prema tome, bitno je da medijski sadržaji koje mladi i djeca upijaju i zatim projiciraju na svoje živote budu kvalitetni i poučni, osim zabave kao jedne od glavnih odlika medijskog sadržaja za mlade gdje je, uz zabavu, bitno i informirati i obrazovati mlade različitim sadržajima.

U ovom će se završnom radu baviti Marvelovim filmovima, odnosno četirima glavnima filmovima sa superherojima pod nazivom Osvetnici. Istražit ću postoje li uopće odgojne poruke u ovakvim filmovima te u kojoj mjeri. Osim toga, zanima me i na koji način su prikazane te mogu li ih djeca i mladi primijetiti bez posebnog obraćanja pažnje na njih. Prva hipoteza

pretpostavlja da u Marvelovim filmovima svakako postoje odgojne poruke koje utječu na djecu i mlade. Druga je hipoteza vezana uz izgled i ponašanje glavnih superjunaka, odnosno jesu li oni prikazani poput savršenih ljudi s idealističkim životima ili se kreatori ovakvih filmova trude uključiti i realističke ljudske osobine u svoje sadržaje. U trećoj hipotezi sadržano je pitanje kvalitete i razmjera zabavnih i informativnih, odnosno odgojnih sadržaja u filmovima *Osvetnika*.

Rad ću započeti teorijskim djelom, odnosno samim definiranjem filma i općenito filmske umjetnosti, te emocija u filmu. Zatim slijede mediji s naglaskom na psihologiju i ulogu medija u današnjem društvu, a nakon toga i njihov utjecaj na konzumente medijskih sadržaja. Marvel i njegova povijest četvrta je cjelina u mom završnom radu, a shodno tome iduća je cjelina ljudski aspekt superheroja. S ovom temom zaključujem teorijski dio, a slijedi istraživački dio rada u kojem nastojim potvrditi ili opovrgnuti pretpostavke koje sam navela u uvodu. U istraživačkom djelu rada pomoću metode analize sadržaja u svakom sam od četiri glavna filma *Osvetnika* tražila pozitivne poruke koje se nalaze u filmovima. Zapisivanjem svih poruka i kasnijim tumačenjem cilj mi je saznati imaju li te poruke zaista odgojnih crta i mogu li pomoći djeci i mladima u bilo kojem aspektu njihovog života.

Svaki od ovih filmova ima složenu priču i zanimljive emocije koje prenosi gledateljima te su iz tog razloga ovi filmovi vrlo zanimljiv predmet istraživanja. Osim emocija koje ovi filmovi prenose, bitno je naglasiti i da su svojim sadržajem odgojni filmovi koji jasno razlikuju dobro od zla i pozitivce od negativaca što je bitno od najranije dobi. Iako nisu namijenjeni onim najmlađima zbog svoje kompleksnosti sadržaja i fabule koja je smještena u različita vremena i na različite planete, omiljeni su i kod djece jer mnogo mališana voli filmove o superherojima.

2. Definiranje filma

Jedna od najpoznatijih i najraširenijih umjetnosti u današnjem vremenu je filmska umjetnost. Najčešće se film svrstava u industriju zabave zato što gledatelju nudi opuštanje i bijeg od stvarnog svijeta u neki novi, fiktivni svijet. "Film je masovno-komunikacijski, masovno-društveni i politički fenomen, gospodarstvena grana, komunikacija, umjetnost" (Mikić 2001: 15-18). Film je danas dostupan svima, od male djece do starijih ljudi i možemo ga gledati na svakom ekranu koji nas okružuje poput laptopa, računala, u kinu, na mobitelu, televizoru ili na nekom drugom sličnom aparatu. Filmovi se gledaju na cijeloj Zemlji, u svakoj državi, gradu, ulici, a najviše filmova godišnje snimi se u Indiji (Mikić 2001: 15).

Umjetnost filma objedinila je mnogo drugih umjetnosti u jednu posebnu hibridnu umjetnost. Najviše elemenata posuđeno je iz kazališne umjetnosti poput scenarija, fabularne strukture, glume i scenografije. Mogli bismo reći i da je film jedna vrsta kazališne predstave koja je snimljena, montirana i na kraju mehanički reproducirana krajnjem korisniku u obliku dugometražnog ili kratkometražnog djela. Pokret i glazba, iako se nalaze i u kazalištu, izvorno su bili dio opere ili baleta, tehnika naracije posuđena je iz književnosti, a kompozicija i planovi snimanja preuzeti su iz fotografije i slikarstva.

Masovni mediji mogu se dijeliti na tradicionalne i nove medije. Film u ovom slučaju zajedno s televizijom i radiom svrstavamo u tradicionalne medije, dok su novi mediji interaktivni poput interneta. Film je, upravo zbog svojih korijena u raznim umjetnostima, postao jednom vrstom sveobuhvatnog predočenja priče u audiovizualnom obliku koja se prenosi masovnoj publici. Svi mi, kao dio te masovne publike, prepoznajemo i uviđamo prizore u filmu koji su nam potpuno jasni bez obzira na to što nemamo posebno obrazovanje koje bi nas obučilo gledanju i tumačenju filma. On se u našem vidu odvija potpuno prirodno, jasno i gledamo ga kao neki dio našeg životnog iskustva zbog kojega ga i razumijemo. Naša auditivna i vizualna percepcija, iako različita od čovjeka do čovjeka, ipak u konačnici dopušta gledatelju shvaćanje poruke u filmu pomoću vlastitih emocija. Emocije koje vidimo na ekranu počinjemo osjećati i tada shvaćamo poruku koja se prenosi nama i svim ostalim gledateljima. "Emocija nije usmjerena, ona dolazi iznutra" (McCloud 2016: 86) i zbog toga ju možemo i razumjeti. Razumijevanjem emocije, stvaramo vlastitu sliku, odnosno dojam o prikazanoj sceni. "Oblikovanje dojma može uključivati čin percepcije i spoznaje, a također i emocije" (Ahmed 2014: 15) prema čemu zaključujemo kako će svaki čovjek na svijetu gledajući u isti film stvoriti vlastiti dojam koji se može potpuno razlikovati od dojma drugog čovjeka ili pak biti jednak

dojmu tog drugog čovjeka. Masovni su mediji prenositelji poruke i emocije, a svi mi koji gledamo određeni film postajemo masovna publika.

Termin masovni mediji koristi se zbog njegove posebnosti da poruka kreće od jedne osobe ili manje skupine ljudi ka mnogo većoj skupini ljudi globalnih razmjera. Masovni mediji u isto vrijeme ispunjavaju naše privatne želje za uživanjem, druženjem i stvaranjem stavova o nekoj temi i “potiču nas da materijale koje konzumiramo čitajući i slušajući dijelimo s milijunima ljudi.” (Turow 2012: 56).

3. Psihologija i uloga medija

Kada spomenemo medije, prva asocijacija najčešće nam je radio, televizija, internet, novine i slično. Ono što je zajedničko svim ovim medijima jest komunikacija, odnosno svakim od ovih medija želi se prenijeti neka poruka. Prema Marshallu McLuhanu „Medij je poruka“ i medij je svaka ekstenzija ili produžetak nas samih. Prema tome, sve što dopire do nas, neovisno preko kojeg medija, jest poruka. Vrlo često se svi mi prepuštamo dobivenim medijskim materijalima bez pitanja odakle su oni došli, koje im može biti značenje ili kakve posljedice mogu izazvati.(Turow 2012: 27). Mediji se danas u većini slučajeva automatizmom smatraju masovnim medijima pa ne treba posebno naglašavati brojčanu vrijednost primatelja medijskih poruka. “Nije iznenađujuće da, kada govorimo o medijima, taj pojam ima različito značenje za različite ljude.”¹ S obzirom na to da su mediji današnjice uglavnom globalnih razmjera, možemo ih smatrati globalnim medijima.

Medije i masovnu komunikaciju možemo sagledati kao društveni i kulturalni fenomen. Samim činom osnutka masovnih medija za globalnu komunikaciju, oni su postali važan dio u socijalnoj strukturi našeg društva. Tehnologija koja je potrebna za komuniciranje masovnim medijima, kao i ekonomičnost dvije su vrlo bitne snage medija. Sve što je putem medija rašireno, bile to slike, informacije ili neke druge ideje, važno je za našu kulturu i kulturni aspekt koji na neki način „odlučuje“ što je pozitivno, a što nije, što je dobro, a što loše ili što je prihvatljivo ponašanje, a što je neprihvatljivo. Već je odavno naša zajednica navikla da se naše mišljenje, pa i ponašanje može kontrolirati, i ne samo da postoji ta mogućnost, u najmanju ruku ona se i ostvaruje.

3.1. Djelovanje medijskih sadržaja na konzumente

Ideje i sadržaji koji se šire masovnim medijima mogu utjecati i oblikovati mlade ljude koji još uvijek nisu u potpunosti stvorili i pronašli vlastiti identitet. Podjednako su na medijskom udaru stereotipa mlade žene i mladi muškarci. Žene preko sadržaja koje plasiraju mediji počinju smatrati da trebaju mijenjati svoje tijelo ili svoje mišljenje kako bi mogle stati u kutiju savršene žene kakvu su svojim sadržajima oblikovali mediji. Ženama se često nameće slika da

---

¹<https://books.google.hr/books?id=twQdBQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr#v=onepage&q&f=false>

trebaju biti samo lijepe i time će dobiti sve što im je potrebno u životu, a u samom početku se tada kod žene stvara iskrivljena ideja savršenog tijela sa savršenim proporcijama. Sličan utjecaj imaju i mediji prema muškom tijelu. Prikazani su mišićavi muškarci koji svojom snagom demonstriraju uspješnost i moć. Sve ove epitete svakodnevno možemo čuti i vidjeti u raznim medijskim sadržajima koji stvaraju nove standarde ljepote i slike tijela mladih ljudi koje su nedostižne i nadasve površne.

Industrija preparata za ljepotu je svojim prisustvom u medijima uvukla čitavu društvenu zajednicu u ponor prepun nedostižnih ciljeva prikazujući prvenstveno uzore savršenog izgleda s ispunjenim životima za kojima svi žude i tada, kao rješenje za naše probleme, prikazujući proizvode i načine na koje to možemo postići. Drugim riječima, mediji i industrije u suradnji s masovnim medijima manipuliraju ljudima, odnosno ljudskim promišljanjem o raznim temama, a pogotovo o vlastitom izgledu te im često nameću mišljenje o savršenom, ali nedostižnom izgledu.

4. Marvel – Marvel Cinematic Universe (MCU)

Tvrtka Marvel Entertainment stvorila je seriju stripova Marvel Comics i do sada je tiskala preko 40,000 izdanja stripova u kojima je prikazano više od pet tisuća likova. Većinom su to akcijski stripovi sa ljudima ili bićima koji posjeduju posebne moći u glavnoj ulozi. Najpoznatiji i najprodavaniji stripovi su *Fantastična četvorka* (engl. *Fantastic four*), *Nevjerojatni Hulk* (engl. *The Incredible Hulk*), *Zapanjujući Spider-man* (engl. *The Amazing Spider-man*), *Željezni čovjek* (engl. *Iron Man*), *Kapetan Amerika* (engl. *Captain America*), *Deadpool* i *X-man*. Od 2007. godine predsjednik Marvela je Kevin Feige.

Cijela je povijest Marvela započela još 1933. godine² kada je Martin Goodman otvorio Timely Publications i, prije nego što su svi „poludjeli“ za stripovima, stvorio novu liniju priča u stripovima kako bi zaradio na ovom novitetu. Timely Publications stvoren je kako bi Goodman mogao prodavati jeftine tiskovine na jeftinom papiru. Ovaj je stil prodaje jeftinih stripova s printanim ilustracijama, nasuprot prodaji likovne umjetnosti bio ključan okidač koji je izazvao većinu drame kroz povijest Marvel Stripova. Prvo izdanje stripa ikada u Timely Publicationsu izašlo je na svjetlo dana 1939. godine pod nazivom „*Marvel Comics #1*“.

Nakon dugogodišnjeg iskustva u izdavanju raznih časopisa i „pulp“ časopisa³, 1933. godine Martin Goodman je kao odgovor na Veliku gospodarsku krizu osnovao tvrtku koja će postati današnji Marvel Comics. Shodno tome, nakon druge velike krize Marvel Comicsa, bankrota iz 1996. godine, ova tvrtka uspjela je ponovno nakon kriznog razdoblja pokazati svoju pravu vrijednost i od bankrota podići se do vrha. Nakon bankrota 1996. godine, od 1998. godine Marvel je svoju djelatnost, osim stripa, proširio i na filmsku industriju te svoje carstvo akcijskih filmova počeo graditi pod imenom Marvel Entertainment. Od 2009. godine Marvel Entertainment je u vlasništvu The Walt Disney tvrtke koja je kupila Marvel Entertainment za 4 milijarde dolara.

---

² Često možemo pročitati da je tvrtka Marvel Comics svoju povijest započela 1939., no to se dogodilo čak 6 godina ranije nego što mnogi pretpostavljaju (Bell, Vassallo 2013: 7).

³ „Pulp“ časopisi: jeftini časopisi u kojima je glavni žanr bila fikcija, a izlazili su od 1896. do 1950-ih godina. Nazivali su se „pulp“ časopisima jer su tiskani na jeftinom papiru koji se radi od celuloznih vlakana. (izvor: https://hr2.wiki/wiki/Pulp_magazine)

Samim početkom izdavanja filmova o superherojima, stvoren je i naziv Marvel Cinematic Universe (MCU) ili Marvelov filmski svemir. U ovom je nazivu sadržana i medijska franšiza i poseban zajednički svemir u kojem se odvijaju sve radnje sa superherojima u Marvel filmovima. Zajednički svemir naziv je za posebno mjesto u znanstvenoj fantastici na kojem se nalaze sadržaji svakog pisca i stvaratelja priče u Marvel filmovima i svatko od njih osmisli priču za svog heroja koja može biti samostalna ili pak dio cjeline zajedno sa svim drugim filmovima iz istog svemira.

Prvi film koji svoju radnju smješta u MCU je *Iron Man* iz 2008. godine. Marvel je svoje filmove razvrstao u nekoliko faza, a prva je započela upravo *Iron Manom* iz 2008. godine, a vrhunac joj je bio zajednički film *The Avengers* iz 2012. godine. *Iron Man 3* iz 2013. godine bio je prvi film u drugoj fazi, a *Ant-Man* iz 2015. godine bio je posljednji. Treću fazu započeli su s filmom *Captain America: Civil War* iz 2016., a završili s filmom *Spider-Man: Far From Home* iz 2019. godine. Ove navedene tri faze poznate su i pod nazivom „The Infinity Saga“ zbog toga što je glavni događaj i radnja svih ovih filmova vezana uz takozvane Infinity stones ili kamenje beskonačnosti. Četvrta faza, za sada posljednja, započela je 2021. godine s filmom *Black Widow*.

4.1. The Avengers

Avengers ili Osvetnici su fiktivna skupina heroja koji su se prvi put pojavili u stripu Marvel Comicsa pod imenom „*The Avengers* #1“ u rujnu 1963. godine. Cijelu ideju Osvetnika stvorili su pisac i urednik Stan Lee i crtač Jack Kirby. Stan Lee je osim Osvetnika, kreator *Fantastične četvorke*, također jednog od najpopularnijih stripova Marvel Comicsa i “kada je zapisivao ideje, zamislio je likove kao prave, žive ljude čije bi osobne veze zanimale čitatelje.”⁴ Na sličan su način stvoreni i Osvetnici. Pod popularnim nazivom „Najmoćniji heroji na Zemlji“, Osvetnici su na početku bili skupina od pet heroja koju su činili Iron Man, Ant Man, Hulk, Thor i The Wasp. U četvrtom izdanju stripa *Osvetnici* pojavio se i Kapetan Amerika

---

⁴ <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-46192799>

koji je do tada bio zarobljen u ledu i pridružuje se ostalih pet superheroja, a ubrzo postane i njihov vođa.

Osim u stripovima, Osvetnici se pojavljuju i u animiranim i igranim filmovima, a najpoznatiji su njihovi filmovi u MCU-u. Prvi film u kojem su Osvetnici bili u glavnoj ulozi istoimeni je igrani film iz 2012. godine i njime je započeo filmski serijal *Osvetnika*. Slijede *Vladavina Ultrona (Age of Ultron)* iz 2015. godine, *Rat beskonačnosti (Infinity war)* iz 2018. godine i *Završnica (End game)* samo jednu godinu poslije. Osim u glavnim filmovima o Osvetnicima, grupa superjunaka pojavila se i u filmu *Kapetan Amerika: Građanski rat* iz 2016. godine. Nekoliko likova iz grupe najmoćnijih heroja na Zemlji ima svoju samostalnu franšizu poput Iron Mana, Thora, Kapetana Amerike, Spider-Mana i Ant-Mana.

5. Ljudski aspekt superheroja

Još od davnina postoje nazivi heroj ili junak. U starim su pričama, mitovima i legendama, kasnije i narodnim epovima, junaci uvijek bili bogovi ili besmrtnici, a sadržajno se radilo o borbi između dobra i zla ili smrtnika i besmrtnika. Sve navedene priče počele su se pojavljivati još prije tri tisuće godina (Lazar, Karlan, Salter 2008: 12). Heroj ili junak je iznimno hrabar čovjek koji spašava ljude u nevolji i brani ih od zlih ljudi. “Oni su bili vođe ljudi, oni su ljude oblikovali, bili im uzori i u širokom smislu tvorcima svega onoga što je opća masa ljudi težila učiniti ili postići.” (Carlyle 2004: 7).

Neke poruke o životu koje smo vidjeli ili čuli od najdražeg nam heroja često od djetinjstva pamtimo za čitav život. Moralne vrijednosti iz bajki koje su nam pričali roditelji za laku noć ostale su u našim sjećanjima a da uopće nismo ni pomislili na to. Djeca se često igraju superheroja jer tada mogu biti netko drugi, netko kome se oni dive i što bi željeli postati. Često je odraslima teško razumjeti dječje razmišljanje ili potpunu različitost dječjeg svijeta od onog kakvog vide odrasli ljudi, no bitno je djetetu dati slobodu razmišljanja i maštanja u potpunom kapacitetu dječje sposobnosti. “Dječje nam se emocije mogu činiti pretjeranima, ono što ih je potaknulo može nam promaknuti, a naša očekivanja o tome kako bi se dijete trebalo s njima nositi mogu nadilaziti ono za što je dijete u tom trenutku svog razvoja sposobno.” (Buljan Flander 2018: 48) Zbog toga je bitno baviti se djetetom od najranije dobi i davati mu do znanja kako uvijek ima pravo na svoje mišljenje i viđenje svijeta koji ga okružuje.

Superheroji su uvijek na suprotnoj strani od zla, ničega ih nije strah, hrabri su, pametni i jaki što je posebno djeci izrazito zanimljivo i potrebno zbog učenja o moralu. Djeca vole imitirati svoje najdraže likove i time vježbaju svoje motoričke sposobnosti, govorne sposobnosti i općenito moralna razmatranja kao i sposobnost rješavanja problema.

Kada govorimo o moralu i moralnim odlikama superheroja, ne može se reći da svi superheroji imaju isti moral, baš kao što ni svi ljudi nemaju jednako poimanje morala. Svaki superheroj ima moral, no taj moral se kod svakoga od njih različito očituje. Ono što je bitno napomenuti jest da u Marvelovim filmovima ima nasilja; iako se ono samo po sebi smatra lošim, bitno je za razumijevanje poruka u filmovima. Superheroju nikada nije zadovoljstvo ubijati i biti nasilan, no zadovoljstvo je kada nasiljem utjeraju pravdu u zlobne ljude ili druga bića, odnosno nasilje se koristi samo onda kada je potrebno.

6. Analiza sadržaja filmova

Kao samu temu ovoga završnog rada željela sam pronaći i razraditi glavne pozitivne poruke u svakom od četiriju filmova *Osvetnika*. Danas kada svi imamo mogućnost u bilo koje doba dana i na mnogo različitih medija pogledati razne filmove ili neke druge sadržaje, bitno je da su ti sadržaji zaista kvalitetni i da svatko iz tih sadržaja može nešto i naučiti. Nije realno, a ni moguće očekivati da će roditelj svojem djetetu ograničiti ili potpuno kontrolirati sadržaje koje njegova djeca gledaju i slušaju te je upravo iz tog razloga bitno provjeriti koliko su poruke koje šalju autori nekih od globalno popularnih filmova prema djeci i mladima zaista pozitivne i koliko će ostaviti traga u odgoju samog pojedinca.

6.1. Pregled glavnih likova

Kako bih bolje objasnila problematiku svakog filma, a prema tome i pozitivne odgojne poruke koje svaki od tih filmova sadrži, ovdje navodim osnovna obilježja, odnosno psihološku karakterizaciju svakog od glavnih likova i pokretača *Osvetnika*. “Psihološkom karakterizacijom lika istražuje se emocionalni, intelektualni i voljni život lika, njegova svjesna i podsvjesna stanja, tj. psihički procesi vezani uz svjesnu aktivnost lika i njegove podsvjesne doživljaje, te motivacije za djelovanje i ponašanje lika.” (Diklić 1989: 91). Ukratko je opisana njihova povijest, dolazak u MCU i potencijalne veze s ostalim likovima.

6.1.1. Iron Man

Iron Man ili Željezni čovjek je prvi superheroj u MCU filmovima, a njegov lik glumi Robert Downey Junior. Za sebe u filmu *Osvetnici* (2012.) kaže da je „genius, billionare, playboy, philanthropist“ („genijalac, milijarder, „playboy“, „filantrop“). Tony Stark, čovjek koji stoji ispod željeznog oklopa, poseban je dio Osvetničke ekipe zbog svojeg egoizma, šarma i humora koji odlikuje u svakoj rečenici.

Tijekom otmice kojom je zaradio tešku ozljedu prsnog koša, otmičari žele da izradi oružje za uništenje masovnih razmjera. Dr. Ho Yinsen, također zatočenik, ugrađuje posebnu vrstu elektromagneta oko Starkova srca koji će držati komadić granate koja ga je ranila dalje od njegova srca te mu tako spašava život. Stark tada, uz Yinsenovu žrtvu, sa svojim oklopnim

odjelom bježi i tako spasi svoj život uz pomoć željeznog oklopa čija će invencija postati Iron Man.

Iako je u bijegu uništio svoje željezno odijelo, ubrzo je s vlastitom tvrtkom Stark Industries osmislio novo, još bolje odijelo i u njega ugradio oružje za borbu protiv zlikovaca.

Prvi put se u Marvelovoj filmografiji pojavljuje *Iron Man* sa samostalnom franšizom u istoimenom filmu 2008. godine, a slijede nastavci *Iron Man 2* (2010.) i *Iron Man 3* (2013.). Sa zajedničkom franšizom *Osvetnika Stark* se pojavljuje u svih četiri djela ove filmske priče, a osim toga i u filmovima *Captain America: Civil war* (2016.) i *Spider-Man: Homecoming* (2017.).

6.1.2. Captain America

Captain America ili Kapetan Amerika je vođa Osvetnika koji je na tu poziciju zapravo došao po svojoj prirodnoj strukturi vođe još od doba Drugoga svjetskog rata u kojem je sudjelovao prije nego što je postao Osvetnikom. Marvel je za ovu ulogu odabrao glumca Chrisa Evansa koji se odlično snašao u ulozi superheroja.

Njegova priča počinje mladićem Steveom Rogersom koji svom silom želi postati vojnikom. Nikako mu to ne ide od ruke zbog njegove forme tijela i nadasve sveukupnim izgledom i snagom. Ono što mu nikako ne nedostaje jest hrabrost, upornost i ljubav prema domovini što se traži od svakog vojnika. Nakon što ga odbiju na prijemu vojnika već mnogo puta, uspijeva mu se posrećiti i dobiva priliku postati onim tko zapravo želi biti, pravim vojnikom.

Rogersu je, uz pomoć Dr. Abrahama Erskinea koji je bio zadužen za Vojni program, ubrizgan Super-Soldier serum koji će od njega stvoriti čovjeka-vojnika koji je po svim mjerilima doveden do savršenstva. Odjednom, Steve Rogers postaje čovjekom posebne snage i hrabrosti u borbi protiv zlikovaca. Howard Stark, otac Tonyja Starka, napravio je Kapetanu Amerika poseban štit od metala zvanog Vibranium koji je potpuno stabilan, otporan na udarce i skoro neuništiv. Osim prepoznatljivog štita, Kapetan Amerika nosi odijelo s dizajnom Američke zastave.

Kao i Iron Man, Kapetan Amerika ima samostalnu franšizu koju čine tri filma (*Captain America: The first Avenger* (2011.), *Captain America: The winter soldier* (2014.) i *Captain America: Civil war* (2017.)) i jedan je od glavnih likova u filmskom serijalu *Osvetnika*.

6.1.3. Thor

Jedini MCU lik čiji korijeni potječu još iz nordijske mitologije je Asgardijanac Thor. Thor Odinson, osim što je sin Odina kao što je vidljivo i iz njegova prezimena, također je bog munje. Njegova snaga nalazi se u posebnom čekiću Mjolniru napravljenom od srca umiruće zvijezde. Njegov čekić nije samo oružje, već s njime može letjeti i manipulirati vremenskim uvjetima.

Thorovi biološki roditelji, Odin i Frigga, osim njega odgojili su i njegovog polubrata Lokija kojeg u filmovima glumi Tom Hiddleston. Loki je bog trikova i spletki koji silno želi postati kraljem Asgarda. Zbog svoje želje za vladavinom, uvjerio je i manipulirao Thorom kako bi bog munje napao ledene divove s kojima je Odin sklopio mir. Odin, kralj Asgarda, se tada razočaran u svog sina odluči naučiti ga poniznosti i oduzme mu čaroban čekić Mjolnir te ga progna na Zemlju.

Lišen svoje prave moći s magičnim čekićem, na Zemlji upoznaje znanstvenike Jane Foster (Natalie Portman) i Erika Selviga (Stellan Skarsgard) koji istražuju neobičnu aktivnost na mjestu Thorova dolaska na Zemlju. Loki je tada, imajući na umu da će ako se riješi Odina, postati kraljem Asgarda, odlučio pustiti svojeg biološkog oca, kralja ledenih divova, u palaču kako bi ubio Odina u posebnom snu kojim dobiva energiju (tzv. Odinsleep).

Thor u tom trenutku spašava gradić na Zemlji od potpune katastrofe koju je izazvao Loki i time ponovno zadobije Odinovo povjerenje te mu on vrati puna prava Asgardijanca i s time i čekić Mjolnir. Loki želi uništiti planet Jotunheim na kojem žive ledeni divovi putem Bifrost mosta kojim se može putovati na bilo koji od 9 planeta u svemiru kako bi samog sebe predstavio dostojnim Asgardijske krune. Kako bi spasio Jotunheim od uništenja, Thor uništava Most duge (Rainbow bridge) koji je služio kao prolaz od Asgarda do Zemlje i suprotno. I on i Loki zamalo umiru, no Odin ih oboje uspijeva spasiti od crne rupe. Loki od razočarenja odlučuje pustiti se i pasti u ponor, ne znajući da će kroz crvotočinu završiti kod posebne rase Chitauri i Thanosa koji će se pokazati najvećim neprijateljem Osvetnika.

6.1.4. Spider-Man

Najnoviji Osvetnik u cijeloj grupi, ali dostojan svake pohvale, svakako je Spider-Man ili Čovjek Pauk. Peter Parker običan je tinejdžer koji jednog dana ugrize pauk te on dobije moći pauka. Umjesto da sve ove moći iskoristi samo za sebe, odlučuje postati prijateljski susjed Spider-Man i pomagati svima kome je pomoć potrebna.

Teta Petera Parkera, May Parker, odgojila ga je kao da je njezin sin i naučila ga svemu što mladi čovjek treba znati. On je posebno vezan uz svoju tetu, ali boji se otkriti svoje moći kako je ne bi povrijedio. Umjesto toga, odlučuje ih skrivati i, ma koliko ga to boljelo, lagati joj o svojim avanturama. Parkerov najbolji prijatelj Ned brzo shvaća tko je zapravo Spider-Man i drži ovu neobičnu tajnu potpuno za sebe.

Peter Parker je svoje kostime prvo šivao sam i napravio si je posebne naprave za gađanje paukovim mrežama. Njegove su avanture u kojima pomaže potrebitima postajale sve popularnije i sve više ljudi ga je počelo snimati te stavljati snimljene video materijale na internet. Kako je rasla njegova popularnost, osim ljudi iz cijelog svijeta, za njega je čuo i Tony Stark. Iron Man dolazi u Queens u Peter Parkerov dom i nudi mu posao u grupi Osvetnika. Osim toga, nudi mu i novo odijelo sa svim visokotehnološkim inovacijama koje može zamisliti. Iako je prvo neodlučan, na kraju odlučuje pridružiti se timu Osvetnika i postati superherojem.

6.1.5. Black Widow

Od vrlo rane dobi Natasha Romanoff, sada poznatija pod imenom Black Widow ili Crna Udovica, trenirana je i odgojena kako bi nje govala posebne vještine u tzv. Crvenoj sobi u Rusiji. Glumica Scarlett Johanson u liku agentice Romanoff stekla je i izbrusila vještine koje su je oblikovale u ljudskog ratnika koji može stajati zajedno s posebno treniranim vojnicima, herojima i superherojima.

U Crvenoj sobi, Romanoff je odgojena bez emocija i veza. Ne sjeća se svoje prošlosti sve dok joj buduća Osvetnica Wanda Maximoff ili Scarlet Witch svojim telekinetičkim moćima ne natjera da Romanoff ponovno proživi svoju groznu prošlost i tako se prisjeti „diplomiranja“ u Crvenoj sobi i njezine forsirane sterilizacije.

Clint Barton, ujedno i najbolji prijatelj Romanoffove, pozvao ju je i nagovorio da se pridruži S.H.I.E.L.D.-u i ubrzo je tamo postala jedna od najboljih agenata. Jedna od misija bila joj je asistiranje Tony Starku, odnosno, trebala se uvjeriti da Stark ne umire. Tijekom te misije pomogla mu je poraziti teroristički napad Ivana Vanka.

Kasnije je radila s Kapetanom Amerikom na zajedničkom zadatku na kojem su slijedili tajne pokušaja atentata na direktora S.H.I.E.L.D.-a Nicka Furyja. Putem toga ih je to istraživanje dovelo do naziva HYDRA i shvatili su da je HYDRA prodrla u cijelu njihovu organizaciju. Na kraju je svijetu otkrila sve zle planove Alexandra Piercea, ali to je rezultiralo i njenim

otkrivanjem svoje upitno moralne prošlosti i zbog toga se ponovno morala sakriti ne bi li se zaštitila.

Iako je odgojena da nema osjećaje, zaljubila se u Dr. Bannera, odnosno Hulka koji je osjećao isto prema njoj. Bez obzira na jednake osjećaje, on je bio taj koji ju je napustio zbog straha da joj ne naudi kada se pretvori u čudovište. Osim Bannera, najbolji prijatelj Romanoffove, Barton, također joj je mnogo značio i prema njemu nikako nije bila ravnodušna. Osjećala je dužnost prema njemu i zbog toga je žrtvovala svoj život kako bi spasila njega i sve ostale na Zemlji.

6.1.6. Hulk

Genijalan Dr. Bruce Banner poznati je znanstvenik i poseban superheroj koji je svoje super moći otkrio i stvorio sam. Glumac Mark Ruffalo odlično je odglumio Bannera, vrlo stručnog znanstvenika u područjima biokemije, nuklearne fizike i gama-zračenja. Radeći za Generala Rossa, zadatak mu je bio ponovno stvoriti serum koji je od običnog, slabog i sićušnog Stevea Rogersa stvorio Kapetana Ameriku, no njegovo je istraživanje pošlo po zlu.

Radeći tako s visokim razinama gama-zračenja, umjesto vita-zračenja koje je trebalo posebnom valnom duljinom stabilizirati serum, dogodilo se upravo suprotno. Miran i staložen znanstvenik Banner počeo se pretvarati u golemo zeleno čudovište imena Hulk ako je bio ljut, isprovociran ili uzbuđen. Uništio je svoj laboratorij i u afektu ozlijedio svoju suradnicu. Bojeći se svojih potencijala, odnosno potencijala čudovišta koje je stvorio, odlučuje počiniti samoubojstvo, no to mu ne uspijeva. Hulk je samo ispljunuo metak kojim se Banner pokušao ubiti kako bi zaštitio svojeg „vlasnika“. Nakon neuspjelog samoubojstva, Banner se odlučuje skrasiti u Južnoj Africi.

General Ross šalje svoj tim po Bannera i natjera ga da se vrati u New York i suradnica koju je ozlijedio prilikom prvog pretvaranja u Hulka pomaže mu izliječiti njegovo stanje. Blonsky koji je dobio Bannerovu varijantu Super-Soldier seruma zajedno s Bannerovom gama ozračenom krvi transformirao se u čudovište Abomination i isprovocirao Bannera da se pretvori u Hulka kako bi mogao spasiti sugrađane. Suradnica mu tada pomaže pobjeći i on odlazi iz SAD-a kako bi pomagao potrebitima i siromašnima.

Agentica Romanoff dolazi ga regrutirati za Avengerse i traži njegovu pomoć oko Tesseract. Nakon toga, pomogao je uništiti Ultrona, biće umjetne inteligencije koje je stvorio zajedno s Tony Starkom. Po završetku bitke, u letjelici Quinjet odlazi sa Zemlje i agentica

Romanoff ga bezuspješno pokušava nagovoriti da se vrati na Zemlju jer ga u takvom tajnom načinu rada letjelice ne mogu pratiti. U letu ga crvotočina na koju je naletio odvede do izvanzemaljskog planeta Sakaar na kojem je zarobljen u tijelu Hulka čak dvije godine. Na tom planetu postaje gladijatorom Grandmastera i počinje uživati u slavi dobrog ratnika. Kada Thor dolazi na planet, Hulk se bori s njime zaboravljajući da je on njegov stari prijatelj. U toku tučnjave, Thor obavijesti Hulka da Asgardu prijete napad njegove zle sestre Hele, božice smrti. Hulk pomaže Asgardijancima i porazi Fenrisa, golemog Asgardijanskog vuka koji je služio Heli te uspijeva Asgardijance ukrcati na brod Statesman i krenuti prema Zemlji.

Na putu do Zemlje brod Statesman napada Thanos i njegovi ratnici koji se nazivaju „Crni Poredak“. Ubili su pola Asgardijanaca, a kada se Hulk pokušao suprotstaviti Thanosu, brzo je poražen. Heimdall, čuvar Asgardijanskog mosta, teleportira Hulka u Njujorško svetište, jednu od tri svjetske baze mističnih umjetnosti kako bi upozorio Osvetnike na Thanosov dolazak. Zbog traume koju je Hulk doživio, Banner se više nikako nije mogao pretvoriti u zeleno čudovište, ma koliko je to pokušavao. U idućoj bitci borio se u tzv. Hulkbuster oklopu koji je nalikovao na Iron Manove oklope.

Nakon nekoliko godina, Banner je sjedinio svoj um i inteligenciju zajedno s Hulkovom snagom i fizičkim izgledom u cjelinu i tada postao zelenim čudovištem zauvijek, a uz to i popularnom poznatom osobom među djecom i mladima.

6.1.7. Hawkeye

Najbolji strijelac među Osvetnicima, ali i šire svakako je Clint Barton ili Hawkeye, a glumi ga Jeremy Renner. Svojim sposobnostima u streljaštvu postaje specijalni agent S.H.I.E.L.D.-a i jedan od osnivača Osvetnika. Koristeći luk i strijele različitih namjena, od običnih pa sve do eksplozivnih strijela, jedan je od najboljih agenata koji voli raditi na visini. Zaslužan je za regrutiranje agentice Romanoff i ujedno je i njezin najbolji prijatelj.

Iako je u početku prikazan kao samac, čovjek bez obitelji i posebnih prijateljskih veza osim one s Natashom Romanoff, Barton je u pustom polju nepoznate lokacije izgradio kuću u kojoj žive njegova supruga i dvoje djece. Nakon Sokovijske bitke Osvetnicima je trebala sigurna kuća i Barton im je pružio upravo to, u kući njegove obitelji. Nešto kasnije, nakon Thanosova poraza Osvetnika i uništavanja pola Zemljine populacije, nestaju i njegova supruga i djeca te se on, prepun gnjeva i žalosti, posveti borbi protiv kriminalaca pod imenom Ronin. Agentica

Romanoff ga uvjerava na vraćanje u tim Osvetnika i daje mu nadu da će zajedno moći vratiti njegovu obitelj.

U zajedničkom traženju kamena Duše (Soul stone) Romanoff i Barton bore se za žrtvu svojih života i na kraju se njegova najbolja prijateljica žrtvuje za njega i ostatak planeta.

Sretan zbog povratka svoje obitelji vraća se kući, no još uvijek žali za agenticom Romanoff.

6.2. *The Avengers* (2012.)

Prvi film u nizu u kojem je objedinjena cijela grupa *Osvetnika* izašao je još 2012. godine. Ovo je čak šesti film čija je radnja smještena u MCU, a režirao ga Joss Whedon koji je uz Zaka Penna napisao scenarij. Veliku uspješnost ovog filma možemo vidjeti i u tome da je tada bio treći po redu na ljestvici zarade ikada napravljenih filmova i film koji je u 2012. godini najviše zaradio. Ovaj je film stvoren prema prvotnoj kreaciji likova i ostatka Marvelova Svemira koju su u obliku stripa osmislili Stan Lee i Jack Kirby. Osim ovog filma, i ostali su nastavci stvoreni upravo prema navedenim stripovima, odnosno prema ideji koju su Stan Lee i Jack Kirby zamislili i objavili još u prvom djelu „The Avengers #1“ u obliku stripa.

6.2.1. Radnja filma

Na Zemlji se nalazi Tesseract, kamen beskonačnosti svemira koji posjeduje moć za čiji se potencijal još uvijek ne zna, a Asgardijanac Loki, ujedno i zli brat boga munje Thora, obećao je izvanzemaljskoj rasi Chitauri donijeti kamen. U zamjenu je Lokiju obećana vojska s kojom će moći podčiniti Zemlju. Na Zemlji se, u posebnoj špijunskoj agenciji nazvanoj S.H.I.E.L.D. (Supreme Headquarters, International Espionage and Law-Enforcement Division), na čelu s direktorom imena Nick Fury (Samuel L. Jackson) i zamjenicom Agenticom Mariom Hill (Cobie Smulders), istražuje kamen Tesseract i njegove sposobnosti, a glavni istraživač je fizičar Dr. Erik Selvig.

Agent Phil Coulson (Clark Gregg) uspaničeno govori direktoru Furyju kako je objekt istraživanja počeo zračiti neobičnom energijom. Tesseract se odjednom aktivira i otvara velik kružni objekt ili strukturu koja povezuje različite točke u prostoru i vremenu, tzv. crvotočinu iz koje izlazi Loki. Bog trikova i spletki odmah uzima Tesseract i uz pomoć svojeg žezla porobi dr. Erika Selviga i nekoliko drugih agenata uključujući i Clinta Bartona. Začaran Hawkeye radi sve što Loki zahtijeva i pomaže mu pobjeći iz agencije S.H.I.E.L.D.

Kao brzi odgovor na neobični izvanzemaljski napad, Fury organizira „Inicijativu osvetnika“ i počinje okupljati najbolje superheroje koji će sudjelovati u borbi protiv zla. Agentica Natasha Romanoff odlazi u Indiju, u grad Kolkatu, kako bi na Furyjev zahtjev regrutirala Dr. Brucea Bannera. Dr. Banner je svojom inteligencijom i poznavanjem gama zračenja najbolja solucija u rješavanju problema s pronalaskom Tesseracta. Osim Bannera, Fury okuplja Stevea Rogersa, a agent Phil Coulson odlazi po Tony Starka kako bi pregledao dosadašnje istraživanje Dr. Erika Selviga.

Uz pomoć uličnih kamera i prepoznavanja lica Loki je pronađen u najvećem gradu u Njemačkoj, Štuttgartu gdje izaziva distrakciju i tako pomaže Bartonu, koji je još uvijek pod njegovim činima, da ukrade iridij koji je potreban za stabiliziranje Tesseractove moći pomoću anti-protona. Lokija Captain America, Iron Man i Black Widow privode i planiraju odvesti u S.H.I.E.L.D.-ov zatvor, no na putu ih zaustavlja Thor, Lokijev brat, i odvodi Lokija u nadi da će ga razuvjeriti i promijeniti njegov plan. Iron Man i Captain America vode žestoku borbu s Thorom i na posljetku shvate da svi trojca žele isto te im Thor dopušta da odvedu Lokija u zatočeništvo na S.H.I.E.L.D.-ovoj letjelici.

Cijelo vrijeme kada se odvija ova radnja, Banner i Stark pokušavaju locirati kamen Tesseract. Po dolasku Lokija, svatko od agenata ima priliku popričati s Lokijem barem nakratko te Loki svojim manipulacijskim sposobnostima stvori nemir i svađu između svih Osvetnika. Osvetnici shvate kako S.H.I.E.L.D. ipak nije ono čime su ga smatrali i da ima plan stvoriti oružje ogromnih razmjera i želi iskoristiti moć Tesseracta u te svrhe. Usred svađe koja se odvija na letećem brodu, Hawkeye i ostali manipulirani agenti napadaju S.H.I.E.L.D.-ovu letjelicu i onesposobljavaju jedan od četiri motora koji ju pokreću. U napadu dolazi do jakog udara i Bruce Banner se pretvara u Hulka. Captain America i Iron Man kreću prema pokvarenom motoru kako bi ga popravili, a Black Widow i Thor pokušavaju zaustaviti divljeg Hulka. Black Widow se kasnije nađe u dvoboju s Hawkeyom i uspije ga nevoljko onesvijestiti kako bi poništila Lokijevu kontrolu nad njime. Loki, nakon što ubije agenta Coulsona, uspijeva pobjeći i zarobi Thora u čahuru od neprobojnog stakla te ga izbacuje iz broda. Hulk je tijekom napada na jedan od mlaznih aviona također pao s velike visine i tu mu se gubi svaki trag.

Fury svoje Osvetnike motivira i navodi ih na rad u timu. Rogers i Stark zaključuju da se Loki neće zadovoljiti samom pobjedom Osvetnika, već želi da to vidi cijeli svijet i, prema tome, shvaćaju da će se sve odvijati na tornju u vlasništvu Starka, odnosno na Stark Toweru. Po dolasku vide da je Loki zajedno s Dr. Selvigom, kojeg je začarao, izgradio i otvorio crvotočinu za Chitauri narod iznad tornja.

Svi Osvetnici ponovno se bore kao jedan i brane New York. Nakon duge i mukotrpane borbe protiv Chitaurija, Black Widow uspijeva doći do generatora koji je otvorio crvotočinu i nalazi osviještenog i potpuno slobodnoumnog Dr. Selviga koji joj govori da je moguće zaustaviti crvotočinu Lokijevim žezlom. Usljed toga, Furyjevi nadređeni iz Svjetskog Sigurnosnog Vijeća smatraju da Osvetnici neće uspjeti obustaviti napad Chitaurija i šalju nuklearni projektil. Toni Stark pokazuje da je zaista superheroj i sa svojim odjelom Iron Mana nosi nuklearni projektil kroz crvotočinu prema Chitaurima. Projektil eksplodira u pravom trenutku i uništava Chitaurijevu matičnu letjelicu što automatski zaustavlja sve njihove snage na Zemlji. Romanoff zatvara portal na Rogersovu zapovijed iako je Stark još uvijek na drugoj strani crvotočine. U zadnji djelić sekunde vidi se Iron Man i svi su presretni, no ubrzo shvate da pada slobodnim padom jer je njegovo odijelo izgubilo napajanje. Čim shvate da Stark ne usporava kako se približava tlu, Hulk ga spasi od kobnog pada i iznenadi sve svojom velikodušnošću iako je „čudovište“.

Na kraju se Thor vraća u Asgard zajedno s zarobljenim Lokijem i Tesseractom koji će se u Asgardu bolje čuvati nego na Zemlji, a Fury je siguran u Osvetnike i da će se vratiti kada ih svijet bude trebao.

6.2.2. Pozitivne poruke i pouke

6.2.2.1. „The cube is a doorway to the other end of Space, right? Doors open from both sides.“ – Clint Barton, Hawkeye

Kada Fury razgovara s Bartonom o čudnom „ponašanju“ Tesseracta, Barton mu ukazuje na to da je kocka neka vrsta prolaska kroz svemir. Kaže da se na njihovoj strani nije događalo ništa neobično i da ako se nešto uopće dogodilo, bilo je to na suprotnoj strani u koju vodi Tesseract. Fraza „vrata se otvaraju s obje strane“ može značiti mnogo toga. Jedno od značenja je doslovno, no time se ovdje nećemo baviti. Možemo vrata sagledati u smislu bilo kojeg čina ili vrste emocije. Prema tome, ako nekome pružimo poštovanje, velika je vjerojatnost da će ta osoba nama pružiti isto sa svoje strane vrata. Ako pak nekome napravimo nešto loše, također postoji velika vjerojatnost da će nam se to od te osobe vratiti. Isto tako, to može značiti da sva pravila vrijede jednako i za jednu i drugu stranu u argumentu. Ako je npr. neka tvrtka izglasala poslovna pravila ili kodeks ponašanja, ta će pravila vrijediti i za obične radnike i za direktore na visokim pozicijama bez iznimaka.

6.2.2.2. „We made some modifications to the uniform. I had a little design input.“ – Phil Coulson

„You? Aren't the stars and stripes a little... Oldfashioned?“ – Captain America

„With everything happening... People might just need a little oldfashioned.“ – Phil Coulson

Kada Steve Rogers putuje prema S.H.I.E.L.D.-ovoj bazi s agentom Coulsonom, razgovaraju o onome što će se događati i Coulson pokazuje svoje divljenje prema Kapetanu Amerika. U jednom trenutku spomene i novu odoru koju su mu sašili, a Rogers odmah s nevjericom pita nije li to staromodno. Agent Coulson ga zatim razuvjeri i kaže da ljudima sada zaista treba nešto staromodno. Glavna poruka koju nosi ova rečenica jest da smo svi mi u nekom obliku zarobljeni u ovom svijetu, u ovoj sadašnjosti i ne dopuštamo nikome, pa ni samima sebi, da nas izdvoji iz te kolotečine. Uvijek nekud žurimo, nikada se ne stignemo odmarati i standard i stil života postao nam je neodrživo ubrzan. Prema ovoj rečenici, trebali bismo malo stati, odmoriti se i postati svjesni života koji imamo i ljudi koji nas okružuju.

6.2.2.3. „Mr. Banner, I heard you found the cube.“ – Captain America

„Is that the only word on me?“ – Hulk

„The only word I care about.“ – Captain America

Prvi put kada Steve Rogers upozna Brucea Bannera dolazi do razgovora o kocki, odnosno Tesseractu. Banner je, još uvijek potpuno bez kontrole, prilično rastresen i zabrinut oko socijalizacije s drugim ljudima. Ovdje nisu bitne same rečenice, odnosno Bannerov pronalazak Tesseracta, već ono što mu Rogers svojim odgovorom želi reći. Nije mu bitno tko je Bruce Banner, niti kakve probleme izaziva i u kakvim se lošim situacijama pronalazi. Ne boji se njegova gnjeva, niti čudovišta koje može postati. Na neki način mu želi reći da to što je Bruce Banner ujedno i Hulk ne znači da su to iste osobe i da imaju iste kriterije prosuđivanja. U svakodnevnom bi se životu ovo moglo upotrijebiti tako da razumijemo da naši pravi prijatelji neće davati pažnju ljudima koji nam žele napakostiti, prave će prijatelje zanimati samo ono što ćemo im mi reći o sebi, bez obzira na to što će cijeli svijet govoriti o nama.

6.2.2.4. „At the end you will always kneel.“ – Loki

„Not to a man like you!“ – German old man

„There are no man like me“ – Loki

„There are always man like you.“ – German old man

Kada je Loki natjerao građane Štutgarta da kleknu pred njime jer im je u prirodi da budu nekome pokorni, hrabar starac mu se suprotstavio. Odgovorio mu je da nije prvi osvajač koji želi vladati svijetom i da neće klečati pred čovjekom kakav je on. Loki se nasmijao na starčev komentar i uzvratilo kako ne postoje ljudi kao on, a starac mu je obznanio da uvijek postoje ljudi kao on. To nam govori da nikada ne smijemo dopustiti da netko vlada nama i biti ponizni pred bilo kime tko nije dostojan naše poniznosti. Uvijek će postojati ljudi koji žele moć, slavu, bogatstvo ili nešto slično koji će učiniti baš sve da bi došli do željene pozicije. Takvim se ljudima uvijek treba suprotstaviti ako njihovi načini napredovanja ili vladanja nisu moralni.

6.2.2.5. „Where am I on the loose?“ – Loki

„You lack conviction.“ – Paul Caulson

Kada Loki pobjegne iz zarobljeništva, na S.H.I.E.L.D.-ovoj letjelici događa se kaos. Ranjeni Coulson, zadnjim dahom kaže Lokiju da mu nedostaje uvjerenja i pogodi ga oružjem za koje ni sam nije znao kako funkcionira. Engleska riječ *conviction* nema doslovan prijevod u hrvatskom jeziku. Povezana je s moralom i moralnim djelovanjem, ali ne mora nužno biti svjesno korištena. Mogli bismo reći da netko donese neku odluku i ako ta odluka odgovara i slaže se s njegovim moralom, to je *engl. conviction*. Rečenica koju je Caulson rekao Lokiju značila bi da Loki često oklijeva u svemu što radi, nije siguran u vlastiti (ne)moral i zbog toga dolazi do konflikta u njemu samom. Prema tome, u svemu što radimo trebali bismo imati moralnih vrijednosti i poštivati ih, biti uvjereni da je ono što radimo zaista ispravno i da neće ostaviti loše posljedice na nas ili nekog drugog.

6.2.2.6. „Sir, those cards. They were in Coulson's locker, not in his jacket.“ – Maria Hill

„They needed a push. They found it.“ – Nick Fury

Iako je prema Osvetnicima Nick Fury često prilično grub, njegove su radnje isto tako često opravdane. Kada je poslije napada na letjelicu S.H.I.E.L.D.-a agent Caulson umro kao heroj upucavši Lokija, Osvetnici su izgubili nadu i motivaciju za daljnje borbe. Fury je otišao do Caulsonova ormarića i uzeo karte te ih uprljao njegovom krvi samo kako bi potaknuo

Osvetnike na daljnje zajedništvo. Kapetanu Amerika bilo je posebno žao jer ga je prije napada Caulson zamolio da mu potpiše kartice s njegovim likom i bez obzira na to što mu je rekao da hoće, nije to stigao učiniti. Fury je našao poticaj za Osvetnike u kartama i to im je i prezentirao. Ponekad nam je dovoljan samo neki mali znak koji će nas natjerati da krenemo dalje sa svojim naumima, pa čak i da spasimo svijet.

6.2.2.7. „If we get back into a situation like this again, what happens then?“ – Maria Hill

„They'll come back.“ – Nick Fury

„You're really sure about that?“ – Maria Hill

„I am. Because we will need them to.“ – Nick Fury

Agentica Hill skeptična je oko povratka Osvetnika ako bi ikada došlo do sličnog napada poput ovog u filmu. Fury nimalo ne sumnja u njihovu odanost i želju za spašavanjem svijeta još koji put. Siguran je da će se u tom slučaju vratiti i pomoći im u borbi protiv zla samo zato što će ih trebati. Ne samo S.H.I.E.L.D., već i cijeli svijet. Ponekad je dovoljna motivacija samo znati da ste nekome potrebni i tada ćete moći „pomaknuti planinu“. Biti potreban nekome i znati da mu možete pomoći uključuje naš moralni kompas i usmjerava nas na pravu stranu.

6.3. *The Avengers: Age of Ultron* (2015.)

Osvetnici: Vladavina Ultrona jedanaesti je film smješten u MCU. Napisao ga je i režirao Joss Whedon. Budžet produkcije filma bio je 365 milijuna dolara što ga čini drugim najskupljim filmom ikada snimljenim. Postao je peti film po redu koji je najviše zaradio u 2015. godini, ali i peti film s najvišom zaradom ikada snimljen.

6.3.1. Radnja filma

Osvetnici se nađu u Sjevernoj Europi, u Sokoviji, gdje napadaju HYDRA-in objekt pod vodstvom Barona Wolfganga von Struckera. On uz pomoć Lokijeva žezla eksperimentira na ljudima uključujući i blizance Pietra i Wandu Maximoff. Pietro Maximoff može se kretati brzinom kojom se ne može kretati ni jedan čovjek, a Wanda Maximoff ima telekinetičke i telepatske sposobnosti. Iron Man uzima Lokijevo žezlo i kasnije, u dragom kamenu iz žezla, Stark i Banner pronalaze umjetnu inteligenciju.

Potajno odlučuju koristiti pronađenu umjetnu inteligenciju kako bi završili Starkov globalni program zaštite naziva „Ultron“. Misleći da nisu uspjeli u svom naumu, odlaze iz laboratorija i uživaju u ostatku večeri. Ultron nakon nekoliko sati ipak oživi i, misleći da mora iskorijeniti čovječanstvo kako bi spasio Zemlju, uklanja Starkovog J.A.R.V.I.S.-a, također program umjetne inteligencije nešto manjih razmjera, i napada Osvetnike.

Ultron uspijeva pobjeći s Lokijevim žezlom i u Struckerovoj bazi gradi svoje novo tijelo i vojsku robota-dronova. Bez problema uvjerava blizance Maximoff da ga slijede jer su ljudi na Starka i smatraju ga krivim za smrt njihovih roditelja. Zajedno odlaze kod trgovca oružjem Ulyssesa Klaudea kako bi se opskrbili metalom Vibraniumom, najčvršćim metalom na svijetu. Osvetnici napadnu Ultrona i blizance Maximoff, no Wanda Maximoff koja je poznatija pod imenom Scarlet Witch, podčini ih proganjajućim vizijama i kontrolom uma što Bannera pretvara u Hulka koji divlja sve dok ga Iron Man ne zaustavi s posebno dizajniranim anti-Hulk oklopom.

Reakcija cijelog svijeta na Hulkovo razaranje grada i strah od halucinacija koje je usadila Scarlet Witch potaknuli su Osvetnike na skrivanje u sigurnoj kući. Barton ih odvodi u kuću svoje obitelji gdje živi sa svojom suprugom i dvoje djece s trećim djetetom na putu. Thor ih napušta kako bi se uvjerio u halucinacije i odlazi se konzultirati s Dr. Erikom Selvigom. Nick Fury, direktor S.H.I.E.L.D.-a dolazi do Starka i ohrabri ga u stvaranju plana kako bi zaustavili Ultrona. U Južnoj Koreji Ultron uz pomoć Lokijevog žezla porobi Helen Cho, znanstvenicu i prijateljicu Osvetnika. Cho uslijed toga pomaže Ultronu stvoriti tijelo uz pomoć njene tehnologije sintetičkog tkiva, vibraniuma i dragulja koji se nalazi u žezlu. Tijekom Ultronova učitavanja u novo tijelo, Scarlet Witch mu uspijeva pročitati misli i otkriva plan za iskorjenjivanje cijele ljudske rase te se zbog toga okreće protiv njega. Captain America, Black Widow i Hawkeye se bore s Ultronom kako bi vratili sintetičko tijelo na sigurno što na kraju i uspijevaju. No, u cijeloj borbi agentica Romanoff biva oteta i odvedena na nepoznatu lokaciju.

U još jednoj svađi Osvetnika, Stark i Banner tajno učitavaju J.A.R.V.I.S.-a u prazno sintetičko tijelo i otkrivaju da je Starkov program umjetne inteligencije cijelo vrijeme radio iz sjene kako bi se sakrio od Ultrona. Thor se vraća i uspijeva pomoću munje oživjeti tijelo na temelju vizije da je kamen koji se nalazi na čelu sintetičkog tijela Kamen Uma (Mind Stone), jedan od šest Kamena Beskonačnosti, najsnažniji objekti koji postoje. Iako su u početku skeptični, Osvetnici shvate da je Vision, J.A.R.V.I.S. u sintetičkom tijelu, zaslužio njihovo povjerenje jer je uspio bez muke podići Thorov čekić Mjolnir koji može podići samo onaj koji je dostojan.

Vision i blizanci Maximoff odlaze s Osvetnicima u Sokoviju gdje je Ultron koristeći ostatak vibraniuma izgradio stroj koji će podići velik dio glavnog grada prema nebu samo kako bi ga naglo spustio i time izazvao globalno izumiranje čovječanstva. Banner uspijeva spasiti agenticu Romanoff iz zatočeništva i ona ga natjera da se pretvori u Hulka. U naizgled beskrajnoj borbi, dolaze Nick Fury i Maria Hill te ostali S.H.I.E.L.D.-ovi agenti u letjelici kako bi evakuirali stanovništvo. U herojskom činu umire Pietro Maximoff želeći zaštititi Hawkeya i dijete koje je on krenuo spašavati. Wanda Maximoff, kako bi osvetila smrt svojeg brata blizanca, napušta hram u kojem je čuvala stroj za spuštanje grada na tlo i uputi se uništiti Ultronovo primarno tijelo, no jedan od robota-dronova uspijeva aktivirati stroj za pad. Grad počinje slobodno padati, no Iron Man i Thor uspijevaju preopteretiti stroj i razbiti sve u komadiće. Nakon toga, Hulk odlazi u letjelici Quinjet kako bi zaštitio agenticu Romanoff od sebe, a Vision uništava ostatak Ultronova tijela.

Osvetnici stvaraju novu bazu u vodstvu Furyja, Hill, Cho i Selviga dok se Thor vraća u Asgard saznati nešto više o snagama za koje smatra da su imale značaj u velikim događajima i bitkama. Tony Stark odlazi, a Barton se umirovi sa svojom obitelji, Steve Rogers i Natasha Romanoff kreću s treniranjem novih snaga Osvetnika: Jamesa Rhodesa, Visiona, Sama Wilsona i Wande Maximoff.

6.3.2. Pozitivne poruke i pouke

6.3.2.1. „How were you guys planning on beating that?“ – Iron Man

„Together.“ – Captain America

„We'll lose.“ – Iron Man

„Then we'll do that together too.“ – Captain America

Iako nemaju plan kako će točno krenuti u borbu, Osvetnici se uvijek drže zajedno. Kapetan Amerika kao njihov vođa često je i motivator te je ovom prilikom motivirao zajedništvom. Nerijetko je dovoljno znati da nismo sami u nekoj situaciji. Sama spoznaja da smo u zajedništvu čini nas sigurnijima i smirenijima. Mnogo je lakše prebroditi sve životne probleme i tragedije koje nam se događaju samo ako imamo s kime to podijeliti. I u dobrim i pozitivnim trenucima lijepo je dijeliti emocije s drugim ljudima. A kada nas snađe nevolja, ako smo zajedno sve će se lakše prevladati.

6.3.2.2. „Everyone creates what they dread. Men of peace create engines of war.

Invaders create Avengers. People create children.“ – Ultron

Kada Ultron objašnjava blizancima Maximoff što će i kako učiniti izjavljuje kako svatko stvara ono čega se pomalo užasava. Kada malo dublje „zagrebemo“ u tu rečenicu, možemo vidjeti da je to često istina. Kako i sam Ultron kaže, ljudi stvaraju djecu jer se i njih užasavaju. U jednom pogledu, to je zaista točno. Mladi se roditelji nerijetko nađu na prekretnici svog života kada žele osnovati obitelj ili saznaju da će dobiti dijete. Iako su svjesni da je dijete prekrasan dar, boje se odgovornosti koju roditeljstvo nosi, neprospavanih noći koje će ih snaći ili upitne financijske situacije za koju ne znaju hoće li se popraviti. No, bez obzira na te strahove i dalje će imati dijete. Ultron kaže da ljudi puni mira stvaraju oružja što je također točno. Ljudi željni slobode i mira stvorit će oružje kako bi tu slobodu i mir zaista mogli i dobiti. I kad je na kraju dobiju, sretni su jer su nastavili usprkos svojim strahovima.

6.3.2.3. „I couldn't be prouder. But I see those guys... Those gods...“ –Laura Barton

„You don't think they need me.“ – Hawkeye

„I think they do. Which is a lot scarier.“ – Laura Barton

Kada Barton dovede Osvetnike u svoju obiteljsku kuću, supruga Laura Barton ne može biti nezabrinuta. Zna da njezinog supruga i njegove kolege čeka velika bitka i da postoji mogućnost da nikada više neće vidjeti svojega voljenog supruga. Kada kroz prozor spavaće sobe gleda superheroje i boga, ne može ne vidjeti njihovu potrebu za jednim „običnim“ čovjekom s lukom i strijelom. To što misli da ga oni trebaju puno je strašnije od toga da ga ne trebaju. Što će čovjek pomoći superheroju ili bogu? Najveća pomoć koju Barton može pružiti kolegama Osvetnicima je ljudskost, nada i vjera u njih i u cijeli tim Osvetnika.

6.3.2.4. „I know what everybody's gonna say. But they're already saying it.“ – Iron Man

Kada je Tony Stark htio umetnuti J.A.R.V.I.S.-a, njegov program umjetne inteligencije u sintetičko tijelo koje je izradila Dr. Cho, Banner je bio protiv smatrajući da je to jedan od problema s kojim su se susreli i prošli put kada su radili s umjetnom inteligencijom i tako stvorili Ultrona. Stark mu kaže da zna što će svi reći i da mu to zapravo nije važno jer svi to već govore pa je pitanje zašto ih ne bi pokušali razuvjeriti i dokazati da su u krivu. Svaki se dan susrećemo s mišljenjima drugih ljudi koja zaista mogu biti raznolika. Netko će o nama misliti da smo egoistični luđaci bez manira dok će netko drugi reći kako je siguran da smo

dobročudni i inteligentni ljepotani koji ne bi nikome naudili. Bez obzira na tuđa mišljenja, moramo biti svjesni da nas ona nikuda neće dovesti, odnosno ne mogu nam pomoći na našem putu kroz život, već samo suprotno.

6.3.2.5., „Humans are odd. They think order and chaos are somehow opposites and try to control what won't be. But there is grace in their failings. I think you missed that... But a thing isn't beautiful because it lasts. It's a privilege to be among them.“ – Vision

Vision prije nego što uništi Ultrona objašnjava mu životne lekcije koje je naučio o ljudima s obzirom na to da su oboje stvoreni pomoću umjetne inteligencije. Kaže kako su ljudi čudni, kaos i red smatraju suprotnima i žele kontrolirati ono što je nemoguće. Osim toga, kaže i kako u ljudskim pogreškama postoji gracioznost i da je prava povlastica biti među ljudima. Oslonit ću se na dio citata s kaosom i redom. Kaos i red su potpuno subjektivni pojmovi, nekome red može izgledati kao kaos, a nekome potpuno suprotno. Npr. ako vidimo kamen koji se kotrlja niz liticu i tada pogurne još jedan kamen koji krene prema ponoru. Taj kamen dodirne još tri kamena koja se također počnu kotrljati prema dolje i dolazi do lančane reakcije kotrljanja kamenja niz liticu. Ako gledamo širu sliku, ovo vidimo kao kaos, ali ako поближе pogledamo možemo vidjeti da je to zapravo kolekcija kamenja u kojoj se jedan kamen sudara s drugim, većim kamenom od sebe sama i tako stvara uzorak. Prema tome, mogli bismo to nazvati redom. Svaki događaj koji nas zadesi u našem životu možemo protumačiti kao kaos, red ili nešto treće, a sve to ovisno o kutu i udaljenosti s koje gledamo na to. Shodno tome, netko će vidjeti nešto potpuno suprotno od onoga što mi vidimo u istoj stvari i zbog toga je bitno da uvijek poštujemo tuđe mišljenje.

6.4. *The Avengers: Infinity war* (2018.)

Za razliku od prva dva filma *Osvetnika* iz 2012. i 2015. godine, ovaj 19-i po redu film u MCU, napisali su Christopher Markus i Stephen McFeely, a režirali su ga Anthony i Joe Russo. Drugi najskuplji film ikada napravljen u 2015. godini bio je film *Osvetnika*, a izradom ovog filma, najskuplji je postao upravo taj s budžetom od 325 do 400 milijuna dolara. Ovaj je film postao prvi film o superherojima koji je zaradio više od dvije milijarde dolara.

6.4.1. Radnja filma

Nakon što je skupio prvi od šest Kamena Beskonačnosti, Kamen Snage, s planeta Xandar, Thanos i njegova „djeca“, Crni Poredak, presretnu letjelicu koja je preživjele Asgardijance prevozila prema Zemlji. Nakon što podčine Thora, Thanos uzima Kamen Svemira iz Tesseracta, nadjača Hulka i na kraju ubije Lokija. Osim toga, ubija i Heimdalla nakon što Asgardijanski čuvar mosta pošalje Hulka na Zemlju kako bi upozorio na Thanosov dolazak i nakon toga, Thanos i Crni Poredak pri odlasku uništavaju letjelicu.

Hulk pada u Mistično Svetište u New York kako bi upozorio Dr. Strangea i Wonga o Thanosovom zlom planu uništenja pola živućeg svemira. Zajedno pozivaju Starka u pomoć i ubrzo dolazi do napada Crnog Poretka u želji da Dr. Strangeu otmu Kamen Vremena. Vidjevši golemi svemirski brod, Peter Parker oblači svoje Spider-Man odijelo i dolazi u pomoć Banneru, Starku, Wangu i Dr. Strangeu. Jedan od Thanosovih pomoćnika, uzalud pokušajima, ne uspijeva oduzeti Kamen Vremena Dr. Strangeu i umjesto toga ga stavlja u zatočeništvo. Iron Man i Spider-Man se ušuljaju u letjelicu Thanosovog pomoćnika dok Wong ostaje čuvati Svetište.

Čuvari Galaksije (The Guardians of the Galaxy) koji u svom timu imaju Star-Lorda, Gamoru, Draxa, Mantis, Groota i Rocket čuli su poziv u pomoć Asgardijanskog broda i u njegovom spašavanju pronauđu Thora. Thor pretpostavlja da Thanos želi Kamen Stvarnosti koji se nalazi na planetu Knowhere. Čuvari Galaksije se dogovore s Thorom da će Gamora, Star-Lord, Mantis i Drax otići na Knowhere pronaći Kamen Stvarnosti, a Rocket, Groot i Thor na Nidavellir potražiti pomoć kralja patuljaka Eitria kako bi Thoru napravio novo oružje od srca umiruće zvijezde, Strombreaker.

Na planetu Knowhere tim Čuvara Galaksije pronalazi Thanosa koji već posjeduje Kamen Stvarnosti. Thanos otima svoju posvojenu kćer Gamoru koja mu više ne želi služiti i ona mu otkriva lokaciju Kamena Duše kako bi spasila svoju sestru. Na novootkrivenoj lokaciji, Vormiru, Thor i Gamora pronalaze čuvara Kamena Duše, Crvenu Lubanju koji Thanosu govori da će Kamen Duše dobiti tek kada žrtvuje nekoga koga voli. Gamora je bila jedina koju je Thanos volio i baca je u ponor smrti kako bi dobio Kamen.

Wanda Maximoff i Vision zajedno su u Edinburghu kada ih napada Crni Poredak kako bi uzeli Kamen Uma, no u pomoć dolaze Captain America, Black Widow i Sam Wilson u odjelu Falcona koji je jedan od najnovijih Osvetnika. Nakon uspješne borbe, Osvetnici se vraćaju u bazu i Vision moli Wandu Maximoff da ga ubije zajedno s Kamenom Uma kako bi zaustavili

Thanosa da ga se dohvati. Kada Maximoff to odbije, Steve Rogers predlaže odlazak u Wakandu koja ima resurse i znanje odstranjivanja Kamena Uma s Visionove glave, a da ga ne ubije.

Nebula bježi iz zatočeništva i traži ostale Čuvare Galaksije da joj se pridruže na Titanu, Thanosovom uništenom planetu, a Stark i Parker uspiju spasiti Dr. Strangea. Na brod na kojem je Dr. Strange bio zatočen dolaze i Star-Lord, Drax i Mantis i nakon nekoliko trenutaka nepovjerenja, shvate da se bore za iste stvari te se upute prema Titanu. Dr. Strange pomoću Kamena Vremena provjerava milijune mogućih ishoda budućnosti i pronalazi samo jednu u kojoj će Osvetnici pobijediti. Zajedno smišljaju plan kako će Thanosu odstraniti željeznu rukavicu za Kamene Beskonačnosti. Kada Thanos dođe i opravdava svoje planove za koje misli da su nužni kako bi svemir preživio, dolazi Nebula i zajedno s ostalima bori se s Thanosom sve dok ne zaključi da je ubio Gamoru kako bi dobio Kamen Duše. Duboko povrijeđen Star-Lord, Gamorin ljubavnik, napadne Thanosa i onemogućiti grupi da ga nadjačaju te Thanos jako ozlijedi Iron Mana. Kako bi poštedio Starka njegova života, Dr. Strange ponudi Kamen Vremena Thanosu i zamjeni ga za Starkov život.

U Wakandi se sprema rat i dok Shuri Visionu odstranjuje Kamen Uma, ostali su Osvetnici i druge snage Wakande na borbenim pozicijama pokušavajući ga zaštititi. Banner se ni na koji način ne može ponovno pretvoriti u Hulka nakon prošlog poraza, pa se bori u Starkovom Hulkbuster oklopu nalik onom Iron Manovom. Nakon nekog vremena dolaze i Rocket, Groot i Thor sa svojim novim oružjem Stormbreakerom. Shuri ne uspijeva do kraja otkloniti Kamen Uma s Visionove glave prije Thanosova dolaska i Maximoff je primorana uništiti Kamen Uma zajedno s Visionom. Nakon što to učini, Thanos iskoristi Kamen Vremena i vrati vrijeme unazad toliko da uzme Visionov Kamen i ubija ga na mjestu. Sada Thanos ima sve Kamene Beskonačnosti i bez obzira na ozlijede koje mu zadaje Thor, pucne prstima i teleportira se.

Polu života u cijelom svemiru nestaje, pretvara se u sitne komadiće koji odlete u nepovrat. Nestaju Barnes, Groot, Maximoff, Mantis, Drax, Star-Lord, Dr. Strange, Parker, Maria Hill i Nick Fury koji uspijeva poslati signal za izvanredno stanje na dojavljivaču. Stark i Nebula ostaju zarobljeni na Titanu dok su Banner, Thor, Rogers, Rhodes, Rocket i Romanoff na Wakandinom borbenom polju. U isto vrijeme Thanos gleda izlazak sunca sam, na mirnom planetu.

6.4.2. Pozitivne poruke i pouke

6.4.2.1. „The hardest choices require the strongest will.“ – Thanos

Thanos se u ovoj rečenici osvrnuo na žrtvovanje svoje kćeri Gamore za Kamen Duše. Istina je da su odluke, kakve god bile, teške. Ne postoji jedinstveni način donošenja odluka koji će funkcionirati kao shema po kojoj ćemo shvatiti što je za nas dobra, a što loša odluka. Svaka od naših odluka, velikih ili manjih, može i ne mora utjecati na naš daljnji život. Ono što je zapravo Thanos rekao jest da je prihvatio posljedice koje su ga snašle uslijed njegove odluke da žrtvuje život svoje kćeri. Bitno je naglasiti da naše odluke koje smo donijeli sami, na kraju moraju dovesti do prihvaćanja posljedica.

6.4.2.2. „He'll die alone. As will you.“ – pripadnica Crnog Poretka

„She's not alone.“ – Black Widow

U završnoj bitci kada pripadnici Crnog Poretka dođu do Visiona, Wanda Maximoff odmah kreće prema njemu, no zaustavlja ju Thanosova pomagačica i sruši je na Zemlju te joj kaže da će umrijeti sama. Black Widow staje na njezinu stranu i odgovara Thanosovoj pomagačici da Maximoff nije sama te se uz ratnicu iz Wakande počinje boriti s njom. Bitna poruka u ovom kratkom razgovoru jest da nikada nismo sami, iako se nerijetko čini da jesmo. Uvijek ćemo naći nekoga tko je na našoj strani i pomoći će nam u nedaćama koje nas snađu.

6.5. *The Avengers: End game* (2019.)

Kao i prošli film *Osvetnika*, i ovaj su film pisali Christopher Markus i Stephen McFeely, a režirali su ga braća Anthony i Joe Russo. Također je jedan od najskupljih filmova ikada snimljenih, a zaradio je skoro 3 milijarde dolara i time postao najviše rastući film ikada, a tu je titulu držao sve do ožujka 2021. godine.

6.5.1. Radnja filma

Godina je 2018. i dvadeset i tri dana nakon što je Thanos ubio pola živućeg svemira, Carol Danvers poznata i pod imenom Captain Marvel spašava Starka i Nebulu koji su lebdjeli u

svemiru bez goriva u svojoj letjelici. Zajedničkim snagama, Osvetnici pokušavaju saznati gdje se nalazi Thanos i Kamenje Beskonačnosti kako bi poništili Thanosove radnje. Po dolasku na Thanosov planet saznaju da ih je on već uništio kako se tako nešto ne bi moglo ostvariti. Thor u bijesu odrubljuje Thanosovu glavu.

Pet godina kasnije Scott Lang poznatiji pod imenom Ant-Man uspijeva pobjeći iz tzv. Kvantnog predjela (Quantum Realm) koji predstavlja dimenziju u Multiverzumu u kojoj je vrijeme i prostor potpuno nevažno. Lang dolazi do baze Osvetnika i objašnjava da je u pet godina, koliko je bio zatočen u Kvantnom Predjelu, proživio samo pet sati. S teorijom da Kvantni predjel omogućava putovanje vremenom mole Starka za pomoć oko ponovnog pronalaska Kamenja Budućnosti u prošlosti i poništenju svih Thanosovih radnji u sadašnjosti. Stark, Rocket i Banner koji je sjedinio svoju inteligenciju i Hulkovu snagu i izgled, naprave vremeplov.

Kako im je potrebna sva pomoć koju mogu dobiti, Banner i Rocket odlaze u Novi Asgard regrutirati Thora kojeg pronalaze u stanju pretilosti i potištenosti te ga nagovaraju na povratak u Osvetnike. Agentica Romanoff u Tokyu regrutira Bartona koji je postao ratnik nakon smrti njegove cijele obitelji.

Pomoću vremeplova Stark, Rogers i Lang putuju u New York tijekom Lokijeva napada u 2012. godini kako bi uzeli jedan od Kamena Beskonačnosti. U Svetištu Banner nagovara Drevnu (The Ancient One) da mu ustupi Kamen Vremena uz obećanje da će vratiti Kamenje u njihove prave točke u vremenu. U Starkovom tornju Captain America uspijeva oduzeti Kamen Uma od HYDRA-inih agenata, ali Stark i Lang svoj pokušaj zabrljaju i Loki uspijeva pobjeći s Kamenom Svemira. Rogers i Stark odluče otići u 1970. godinu na mjesto gdje je Howard Stark, otac Tony Starka radio. Steve Rogers uzima Pym Particles koje su im potrebne za povratak u sadašnjost, a Stark uzima Kamen Svemira.

U isto vrijeme pretili Thor i Rocket odlaze u Asgard, u 2013. godinu gdje Rocket uzima Kamen Stvarnosti, a Thora ohrabruje njegova majka Frigga i on uspijeva vratiti svoj stari čekić Mjolnir. Romanoff, Barton, Rhodes i Nebula odlaze u 2014. godinu i razdvajaju se na dva tima. Prvi tim su Rhodes i Nebula koji odlaze u Morag i krađu Kamen Snage. U drugom timu su Barton i Romanoff i putuju prema Vormiru gdje ih dočeka čuvar Kamena Duše, Crvena Lubanja. Govori im kako mogu dobiti Kamen samo ako žrtvuju nekoga koga vole i Romanoff žrtvuje svoj život kako bi spasila Bartona i ostatak svemira. Rhodes i Nebula pokušaju se vratiti u sadašnjost i nakon što Rhodes ode, Nebula ostaje zatočena te Thanos uz pomoć njezine metalne pločice putem koje može vidjeti budućnost, odnosno sve ono što je ona ikada vidjela, uspijeva saznati svoju budućnost i uspjeh koji postigne te Osvetnike koji pokušavaju to

poništiti. Nakon toga šalje Nebulu iz 2014. godine koja mu je još uvijek pokorna u budućnost umjesto one koja je došla putem vremeplova.

Po dolasku u sadašnjost Osvetnici stavljaju Kamenje Beskonačnosti na rukavicu i Banner se ponudio da on bude taj koji će ga iskoristiti zbog toga što on ima najveću otpornost gama-zračenju. Banner u velikim bolovima od goleme snage Kamenja Beskonačnosti pucne prstima i ništa se ne dogodi. Nekoliko trenutaka nitko ne zna je li uspjelo ili nije. Bartonu zvoni mobitel i zove ga supruga te napokon shvaćaju da je uspjelo. U tom trenutku Thanos sa svojom letjelicom dolazi u 2023. godinu putem vremeplova koji je Nebula iz 2014. godine otvorila i počinje uništavati bazu Osvetnika.

Nebula iz sadašnjosti uspijeva nagovoriti Gamoru iz prošlosti da izda Thanosa, ali ne i Nebulu iz 2014. godine te je ubija. Captain America u trenutku kada Thanos želi Thoru zabiti njegov Stormbreaker u prsa, uzima Mjolnir i njime ga snažno udari te pokaže da je dostojan Thorova čekića. Thanos porazi Iron Mana, Thora i Captaina America i pošalje svoje podanike pronaći Kamenje Beskonačnosti dok on priziva svoju vojsku. Iznemogli Captain America ustaje spreman dati zadnju snagu u borbi protiv Thanosa, dok se iza njega počinje pojavljivati njegova vojska. Veličanstveno dolaze Osvetnici, Čuvari Galaksije, vojske Wakande i Asgarda i drugi. Ubrzo dolazi i Captain Marvel i uništava Thanosovu letjelicu, a on je nadjača pomoću Kamena. Stark uspijeva Thanosu otuđiti Kamenje Beskonačnosti i uništava Thanosa i njegovu vojsku, no napor koji je trebao upotrijebiti da to učini ga ubije.

Nakon Starkova pogreba, Thor predaje svoju vlast u Novom Asgardu i pridružuje se Čuvarima Galaksije. Pomoću vremeplova, Steve Rogers vraća Kamenje i Mjolnir u određene točke u vremenu i ostaje živjeti sa svojom davnom ljubavi. Po povratku u sadašnjost je starac koji svoj štit uručuje Samu Wilsonu, Falconu i odabire njega da bude idući Captain America.

6.5.2. Pozitivne poruke i pouke

6.5.2.1. „That's it. That's those little brave baby steps we gotta take to try and become hole again, try and find a purpose.“ – Captain America

U grupi koja služi za pomoć depresivnim ljudima koji su u Thanosovom nemilosrdnom „brisanju“ pola svemira izgubili nekog bliskog, Kapetan Amerika svojim sposobnostima vođe i motivacijskog govornika pomaže ljudima u koracima prema ozdravljenju i prihvaćanju stanja takvog kakvo jest. Jedan mu polaznik grupe kaže svoje probleme i kako je nakon pet godina otišao na sastanak u restoran te da su i on i osoba s kojom je bio na spoju plakali tijekom večere.

Kapetan Amerika ga utješi tako da mu kaže da je dobro što je krenuo na sastanke i da je najteži dio sada odradio jer je najteže početi. Maleni koraci prema našem krajnjem cilju svakako su bolji od nikakvih koraka. Moramo se nastaviti kretati ako do svog odredišta (mentalnog ili fizičkog) želimo doći jer ako stanemo i ne pomaknemo se nikuda, ništa nismo ni učinili.

6.5.2.2. „The only thing that is permanent in life is impermanence.“ – Thor

Na tzv. *brainstormingu* Osvetnika o Kamenju Beskonačnosti, Thor svoju priču započinje bivšom djevojkom, a nastavlja svojom majkom za kojom skoro počne plakati. Mentalno rastresen bog munje, Thor kroz šalu izgovara ovu rečenicu, ali ona zapravo nimalo nije smiješna. Štoviše, vrlo je dubokoumna. Prolaznost je zaista jedina stvar za koju smo sigurni da nam u našim životima neće uzmanjkati. Ako se opečemo, porežemo ili ozlijedimo na bilo koji drugi način, proći će. Ako se smijemo do suza, veselimo i družimo s našim prijateljima, i to znamo da će proći. Zaista je sve prema čemu se sada u ovom trenutku možemo okrenuti u vlastitim životima prolazno. Zbog toga bismo trebali svaki dan živjeti punim plućima i veseliti se malim stvarima. Pomoći nekome ako mu je pomoć potrebna i napraviti sve za što mislimo da bi nam jednog dana moglo biti žao što nismo.

6.5.2.3. „No amount of money ever bought a second of time.“ – Howard i Tony Stark

Jedan od najzapamćenijih citata iz filmova o Osvetnicima je upravo ovaj. Kada se Tony Stark i Steve Rogers vrate u 1970-u godinu, Tony Stark tamo susreće svog oca. U kratkom razgovoru shvaća koliko mu je sličan i ima toliko toga zajedničkoga s njime, a ne smije mu odati tko je i odakle je došao. Ma kakvu god količinu novca imali u životu, nikada tim novcem nećemo moći kupiti vrijeme. Ako propustimo bitan trenutak u svom životu jer smo htjeli više zaraditi pa smo cijele dane i noći provodili na poslu, nikada taj trenutak nećemo moći vratiti. Zato trebamo na vrijeme shvatiti da novac nije sve na svijetu, već su to trenuci i ljudi s kojima ih provodimo.

6.5.2.4. „Part of the journey is the end (...) Everything is going to work out exactly the way it's supposed to.“ – Tony Stark

Na samom kraju filma, na pogrebu Tonyja Starka okupljaju se svi Osvetnici i ostali koji su pridonijeli njihovom putovanju. Stark je snimio oproštajnu poruku u kojoj svojoj supruzi i

kćeri olakšava svoj odlazak na drugi svijet. Osim samog putovanja prema nekom cilju i dolaska na cilj, kraj je isto tako dio tog putovanja i to moramo prihvatiti. Iako je svaki kraj težak, on je dio normalne kolotečine i ne možemo ga mijenjati. Sve će se na kraju odigrati upravo onako kako treba biti, također je jedna od Starkovih rečenica. Da je trebao ostati živ, to bi se i dogodilo, ali svemir je imao druge planove za njega. Kraj kojim završava poruku svojoj obitelji jedan je od najemotivnijih dijelova u filmu jer svojoj kćeri jednom zauvijek govori: „Volim te 3000.“ kao i svaku večer prije spavanja.

7. Zaključak analize sadržaja filmova *Osvetnika*

Analizom sadržaja filmova *Osvetnika* koju sam provodila u svrhu pregleda i revizije postojećih pozitivnih odgojnih poruka za mlade ustanovila sam kako se Marvel Comics zaista trudi svoje filmove prikazati na sebi svojstven način, uz mnogo promišljanja o samim poukama koje će svi njihovi gledatelji, a pogotovo djeca i mladi, razaznati i kasnije upotrijebiti u svojem životu. Iako se može reći kako su filmovi *Osvetnika* nasilni, prikazuju nasilje samo kao odgovor na problematične suparnike koji će ih, ako se Osvetnici ne obrane, raniti ili ih ubiti. Nasilje nije prikazano kao nešto pozitivno, već kao rješenje i obrambeni sustav koji vrlo dobro funkcionira sa zlikovcima. Ako je moguće, Osvetnici će uvijek odabrati mirniji put do rješenja problema razgovorom i bez nasilnih scena.

U ovom završnom radu primarni mi je cilj bio analizirati verbalne pozitivne odgojne poruke, no osim verbalnih mnogo je i onih neverbalnih koje je bitno spomenuti. Svaki od glavnih junaka ima svoje probleme, ali i njihovo rješenje koje ima potencijala gledateljima diljem svijeta pomoći u rješavanju njihovih problema.

Osim problema, svaki od superheroja ima osobite sposobnosti za prenošenje odgojnih neverbalnih poruka. Na primjer, Kapetan Amerika je vođa tima Osvetnika, on je odgovoran, pametan, ima dobre instinkte za brzo rješavanje nastalih problema i spreman je uvijek i svima pomoći. Iron Man je, uz svoje humorističke sposobnosti, vrlo uporan i ustrajan u postizanju svojih ciljeva i svjestan je svojih kvaliteta. Thor je u početku bio ohol i pun sebe, želio je osvojiti sve što mu je bilo na putu i pokazati koju snagu posjeduje, no shvatio je da to ne vrijedi. Svoju snagu je kasnije odlučio koristiti za nešto više, nešto iznad samog rata i pomagati Osvetnicima u njihovim zadaćama. Hulk prikazuje kako je to boriti se s čudovištem koje se nalazi u svima nama, prikazuje da je potrebno naučiti nositi se s time i prihvatiti samog sebe u potpunosti. Od prvog dijela kada je bio uplašen sam sebe i svojih unutarnjih problema s čudovištem, došao je do potpunog stapanja s tim čudovištem i potpunog prihvaćanja samog sebe u posljednjem dijelu. Black Widow se bori sa svojom prošlošću, odnosno konstantnim opterećenjem stvarima koje su se dogodile u tzv. Red Room kojih se sjeća samo na trenutke. Ona uči živjeti s time baš kao što Hulk uči živjeti sa svojim čudovištem i naposljetku to i uspijeva. Svjesna je da se to dogodilo u prošlosti i da više ništa ne može učiniti da bi ispravila svoje postupke, te se želi odužiti tako da žrtvuje svoj život za sve druge ljude na Zemlji. Hawkeye je među svim ovim superherojima najbliže običnom čovjeku, no on održava stabilnost u grupi Osvetnika. Iako su oko njega svi superheroji i bogovi, stav i razmišljanje običnog čovjeka upravo je ono što ponekad svima treba. Spider-man je možda najbliži lik

mladima i djeci koja gledaju ove filmove. Spider-man je mlad, hrabar i želi dokazati svima oko sebe, ali i samome sebi da je sposoban biti djelom Osvetnika.

8. Zaključak

Filmovi su jedan od najboljih načina za prenošenje željene poruke od pošiljatelja do primatelja te poruke. Pošiljatelj je u ovom slučaju redatelj filma, kao i svaka osoba koja pomaže u stvaranju posebne cjeline koja će u gledatelju probuditi željene emocije. Primatelji poruke su svi ljudi koji se odluče na gledanje tog filma u kinu, na televiziji ili putem interneta u bilo koje doba dana što je zbog njegove jednostavnosti, danas najčešći oblik gledanja filmova. Gledanjem tih raznih sadržaja koji nas „napadaju“ sa svih strana stvaramo vlastitu predodžbu o svojim životima i svijetu koji nas okružuje te počinjemo razmišljati na načine koji su nam prikazani u takvim materijalima. Shodno tome, počinjemo i živjeti prema slici likova koje nam mediji i filmske kuće nameću. Pratimo trendove koji nas okružuju, želimo izgledati poput glumaca ili glumica koje nam se konstantno prikazuju, bez da uopće promislimo o tome jesu li ti glumci ili glumice zaista stvarni i izgleda li njihovo tijelo, kosa, lice uopće tako kako se nama, konzumerima ono upravo i nameće. Naposljetku dolazimo do stanja gdje svi želimo izgledati „jednako“, sa zategnutim licem, preplanulom bojom kože, kosom punom volumena, lijepim i oblikovanim tijelom i često ne shvaćamo da je ta slika koju su nam nametnuli mediji nedostižna i nadasve površna.

Iz tog je razloga bitno znati prepoznati što je od mnogobrojnih sadržaja koji nas sa svih strana obasipaju dobro primijeniti u vlastitom životu i što nikako nije. Zbog toga sam odlučila preispitati i pregledati sadržaje koje nudi Marvel, odnosno filmove u kojima su glavni akteri junaci Osvetnici. Iako bismo mogli reći da su superheroji koji se prikazuju u navedenim filmovima upravo onakvi likovi kakve sam opisala u prethodnom paragrafu, kako imaju savršena tijela i bespriječna lica ili kosu, vjerujem da je mnogo bitnije ono što se može uočiti samo upijanjem cjelokupnog filmskog doživljaja. Slika možda govori tisuću riječi, no i riječi su tu kako bi upotpunile sliku. A riječi su u Marvelovim filmovima jedna od vrlo bitnih odrednica kvalitete i odgojnih referenci koje možemo pronaći. Ono što gledatelj ne može vidjeti, a vrlo je bitno za argument o odgajanju djece i mladih uz pomoć superheroja, jest osobnost i kvaliteta svakog od ovih junaka unatoč njihovim problemima i hendikepima. Važno je naglasiti kako su svi superheroji koje Marvel prikazuje u svojim filmovima s Osvetnicima u glavnoj ulozi, iznad svega ostaloga, obični ljudi sa svakodnevnim problemima i nedaćama koje ih snađu, samo što su prikazani u nesvakodnevnom okružju. Gledatelji se mogu poistovjetiti s njima iako se u stvarnom životu ne događa da izvanzemaljska vrsta opsjeda Zemlju ili da umjetna inteligencija uzme stvar u svoje ruke i okrene se protiv svih ljudi kako bi „zaštitila“ Zemlju. Prema tome, život junaka u Marvelovim filmovima pomalo je nalik na naše živote s

mного zanimljivijim načinom prikazivanja svijeta što je odgovor na pretpostavku druge hipoteze.

U prvom dijelu od četiriju filmova *Osvetnika* glavne su odgojne poruke da se dobro uvijek dobrim vraća te da će nam se ono što mi pružimo nekome vratiti istom mjerom. Ako ćemo prema nekome biti zlobni, to bi nam se također moglo vratiti u budućnosti i stoga je važno ponašati se prema svakome upravo onako kako želimo da se netko ponaša prema nama. Trebali bismo slijediti vlastiti moral i moralne vrijednosti i poštivati ih kako bismo uvijek bili ponosni sami na sebe i vjerni svojim idealima. Uvijek će postojati ljudi koji žele moć, slavu ili nešto treće i nije ih uopće briga kako će doći do željenog cilja. Ne zanima ih koga će na tom putu do cilja povrijediti i moramo biti svjesni da to ne treba utjecati na nas. Ljude koje možemo zvati pravim prijateljima neće biti briga za ono što čitav svijet govori o nama, ako su sigurni u nas i našu istinu, a kada smo mi potrebni svojim prijateljima upravo to saznanje da smo potrebni nekome može nam biti poticaj i naš moralni kompas usmjeriti na pravu stranu. Za motivaciju nam je često potreban samo jedan mali znak koji nas potakne da krenemo dalje i zato je bitno uvijek gledati na male znakove i sitnice koje će nam pomoći da budemo ustrajni u svom životnom putovanju.

U drugom je nastavku *Osvetnika: Vladavina Ultrona* prvu odgojnu poruku iznio Kapetan Amerika rekavši kako će zajedno pobijediti, a i ako izgube, to će također učiniti zajedno. U timu nam je uvijek lakše prebroditi teške situacije i zato bismo uvijek trebali imati vlastiti krug ljudi uz koje ćemo gubiti, ali i pobjeđivati. Svatko od nas pojedinaca bitan je za ostatak svijeta, odnosno društva. Svojim kvalitetama, iako ih često nismo niti svjesni, upotpunjujemo praznine u društvu ili cijelom svijetu, a tuđa nam mišljenja nikako ne bi trebala biti važna ako redovno činimo ono što smatramo ispravnim i zato ne trebamo smatrati relevantnim ono što će netko drugi reći o nama. Sve što nam se u životu dogodi možemo razmatrati na nekoliko različitih načina, ovisno o poziciji s koje gledamo na to. Promjenom kuta gledanja na određeni događaj možemo uvidjeti različite poglede na svijet i iz tog je razloga važno poštivati tuđa mišljenja, no ne ih nužno i prisvojiti.

U trećem je filmu *Osvetnici: Rat beskonačnosti* vrlo malo verbalnih odgojnih poruka, no cijelim se filmom protežu scene u kojima možemo sami, bez pomoći govornih alata, razaznati što je moralno, a što nije. Velika poruka koja se uviđa u cijelom filmu jesu posljedice koje dolaze kao odgovor na svako naše djelo koje smo ikada učinili. Bila dobra ili ne, naša djela sa sobom donose i posljedice koje moramo poštivati i prihvatiti jer smo svjesno učinili ono što smo željeli. Druga je također bitna poruka u ovom filmu to da uvijek uz nas postoji netko tko će nam čuvati leđa i biti uz nas čak i kada mislimo da smo potpuno sami na svijetu.

U posljednjem filmu koji sam analizirala u ovom radu, *Osvetnici: Završnica* postoje četiri glavne poruke koje sam uočila. Uvijek trebamo ići naprijed (figurativno), čak i ako se spotaknemo putem trebamo nastaviti svoje putovanje. Ako ne krenemo naprijed i tim putem se ne spotaknemo, nikada nećemo ništa naučiti i tako niti stići do svog cilja. Sve u našim životima je prolazno, ako nam je nekada teško prebroditi nešto što nas muči, moramo se sjetiti da će i to proći. Isto tako, moramo biti svjesni da će i one lijepe stvari proći pa zbog toga trebamo uživati u njima dok traju. Tu slijedi iduća poruka koja kaže kako novac nije sve na svijetu i kako za njime ne bismo trebali trčati. Novcem nikada nećemo moći kupiti ni sekundu vremena i zbog toga moramo pronaći balans između rada i vlastitog života, odnosno užitka. Svaki trenutak koji prođe nikada više nećemo moći vratiti pa je bitno da smo taj trenutak potrošili upravo onako kako smo željeli, bez da nam kasnije bude žao. I za kraj, sve će se naposljetku odigrati upravo onako kako je trebalo biti. Iako je u našim mislima bezbroj upitnika i pitanja 'zašto se baš ovo dogodilo nama' ili 'kako smo to mogli izbjeći', pravi odgovor nećemo nikada pronaći. Usprkos našem trudu da shvatimo zašto se nešto u našem životu odigralo upravo na taj način, moramo znati da će nas sve što se dogodilo oblikovati u osobe kakve ćemo tek postati.

Prema navedenom možemo zaključiti kako globalna franšiza filmova Marvel zaista radi na tome da pogotovo djeci i mladima, ali i ostalim gledateljima osim zabave pruži i odgojne sadržaje što potvrđuje prvu hipotezu ovog rada. Ovi su filmovi zaista kvalitetom slike, zvuka i glumačkih sposobnosti pri samom vrhu ljestvice filmova koji se danas mogu pronaći i pogledati, a iz njih se mnogo toga može i naučiti. Kao odgovor na treću hipotezu, vjerujem da sam ovim istraživanjem prikazala kako filmovi o superherojima ne moraju biti samo izvor zabave i razbibrige, već i način da se kvalitetno provede vrijeme gledanjem filmova uz korektne i odgojne poruke koje će nam se zadržati u razmišljanju.

Hipoteze koje sam postavila na početku ovog završnog rada uspjela sam u potpunosti potvrditi. Marvel je u svoje filmove zaista uključio pozitivne i odgojne poruke koje djeci i mladima mogu biti vodilje u daljnjem životu. Izgled i životi superjunaka u ovim filmovima nisu prikazani idealistički, odnosno u svakom segmentu možemo vidjeti realnost i dio svijeta koji nas zaista okružuje, a time se može vidjeti i kvaliteta i razmjer zabavnih i odgojnih sadržaja ovih filmova.

Djeci i mladima često je lakše razmišljati i razgovarati o vlastitim problemima kroz tuđe primjere i zato su filmovi o superherojima odličan način za ostvarenje upravo tog cilja. Priče o junacima dio su naših života i imaju velik utjecaj na razvitak djece i mladih ljudi koji tek stvaraju svoje mjesto u ovom svijetu i tanke crte vlastite osobnosti te je upravo iz tog razloga važno da znamo kako su ove priče dobar način za učenje odgojnih mjera uz zabavu.

Sveučilište
Sjever

MIKON
ARISBRAND

SVEUČILIŠTE
SJEVER

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Lorena Jakopiček (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog rada pod naslovom Pozitivne odgojne poruke glavnih likova franšize Marvel (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

Lorena Jakopiček

Lorena Jakopiček
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Lorena Jakopiček (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog rada pod naslovom Pozitivne odgojne poruke glavnih likova franšize Marvel (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:

Lorena Jakopiček

Lorena Jakopiček
(vlastoručni potpis)

9. Literatura

Knjige:

- [1] Ahmed, Sara. 2014. *Kulturna politika emocija*. Fraktura.
- [2] Buljan Flander, Gordana. 2018. *Znanost i umjetnost odgoja. Praktični priručnik o suvremenom odgoju za roditelje i odgojitelje*. Geromar. Zdenci.
- [3] Carlyle, Thomas. 2004. *O herojima*. Politička kultura, nakladno-istraživački zavod. Zagreb.
- [4] Diklić, Zvonimir. 1989. *Lik u književnoj, scenskoj i filmskoj umjetnosti. Metodčki aspekti*. Školska knjiga. Zagreb.
- [5] Lazar, Alian; Karlan, Dan; Salter, Jeremy. 2008. *101 najutjecajniji lik koji nikad nije živio*. Naklada Ljevak. Zagreb.
- [6] McCloud, Scott. 2016. *Kako čitati strip – nevidljivu umjetnost*. Mentor. Zagreb.
- [7] Mikić, Krešimir. 2001. *Film u nastavi medijske kulture*. Educa. Zagreb.
- [8] Turow, Joseph. 2012. *Uvod u masovne komunikacije*. Multimedia Clio.

Mrežni i elektronički izvori:

- [1] Bell, Blake; J. Vassallo, Michael. 2013. *The Secret History of Marvel Comics*. Fantagraphic Books.
https://books.google.hr/books?hl=hr&lr=&id=HnwhDAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=marvel+history&ots=99xXa1gG9O&sig=0P1fFRYLyXCIBbDfOv3FklOyl6U&redir_esc=y#v=onepage&q=marvel%20history&f=false (pristupljeno 20. kolovoza 2021.)
- [2] Giles, David. 2019. *Psychology of the Media*. Red globe press. London.
<https://books.google.hr/books?id=twQdBQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hr#v=onepage&q&f=false> (pristupljeno 19. kolovoza 2021.)
- [3] Rumble, Taylor-Dior. 2018. *How Stan Lee's superheroes helped change the world*.
<https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-46192799> (pristupljeno 21. kolovoza 2021.)
- [4] https://hr2.wiki/wiki/Pulp_magazine (pristupljeno 11. rujna 2021.)